

Beretning

om

Det norske arbeiderparti for aaret 1907.

Utarbeidet ved sekretæren.

Beretning

om

Det norske arbeiderparti for aaret 1907.

Utarbeidet ved sekretæren.

Printed

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL ARCHIVES

SMITHSONIAN INSTITUTION

WASHINGTON, D. C.

Copyright © 1975 by the Smithsonian Institution

Centralstyrets beretning.

Med de for vort parti heldig avsluttede stortingsvalg aaret forut, der bragte stemmetallet op til en saa respektfuld hoide og skaffet os en foroket kraftig gruppe i nationalforsamlingen, var det ganske naturligt, at man med gode forhaabninger gif ind i det nye arbeidsaar.

Det er da ogsaa dette aar tilfulde godtgjort for baade meningsfæller. og motstandere, at den socialdemokratiske bevægelse har bredt sig utover landet og slaat jikker og fast rot i talrige laundistrikter, hvor der for paastodes, at bevægelsen ingen tilslutning vilde faa.

Fra i begyndelsen at være en bevægelse i enkelte byer og industricentre er socialdemokratiet nu ogsaa ruffet frem til et sterkt og maalbevidst parti i mange byer rundt om i landet og indtar en bred plads i herredernes offentlige gjoremaal. Overalt, hvor kjendskab til de socialistiske sager og iporsmaal trænger sig ind, der er der ogsaa jordbund, og bevægelsen faar fæste.

Kommunevalgene taler i saa maate et tydeligt sprog, men herom nærmere senere i beretningen.

Agitationen. Kommunevalgene.

I aarets løp har agitationen været drevet med alle de midler og kræfter, som staar til raadighed.

Der har fra partikontorets side været gjort alt mulig for at imotekomme den mængde henvendelser, som stadig indkommer om foredragsholdere, men det er desværre

aldeles umuligt at tilfredsstille alle krav herom, hvorfor det blir en nødvendighed for samorganisationerne at gjøre, hvad gjøres kan, for at opove og benytte i størst mulig utstrækning lokale kræfter.

I august maaned holdt Egede-Nissen ved sin hjemreise fra stortinget foredrag i Saltdalen, Fauske, Enlitjelma, Bodo og Hammerfest.

I november var Torgeir Braa paa agitationsreise i Nedenes amt og holdt foredrag i Kragero, Arendal, Diestad, Froland, Fevig, Iveland, Hornnes, Vennessla, Kristiansand og Byglandsfjord.

Forovrigt har som vanlig fortere ture været foretat av forskjellige talere, og en mængde foredrag er holdt omkring i byer og laundistrikter.

Den største del av agitationen dreiet sig naturligen om kommunevalgene, og det viste sig da glædeligvis store resultater.

I en mængde kommuner baade i by og bygd gjorde vort parti en storartet fremgang, og mange steder fattes socialdemokratiske repræsentanter ind for første gang. Det mest bemerkelsesværdige er, at der i saa mange landkommuner viste sig en sterkt og imponerende fremgang for vort parti, og hermed maa det vel endelig paa den mest efiertrykkelige maate være godtgjort, at socialismen ikke bare hører byerne til.

Hvad de nærmere resultater av valgene angaar, henvises til den indtagne statistiske oversigt, som er utarbeidet ved partiets kontor. Men vi maa i denne forbindelse gjøre opmerksom paa, at det desværre har været forbundet med adskillige vanskeligheter

at faa noiagtige og paalidelige oplysninger, idet mange av de utsendte schemaer er blit mangelfuldt bejoret, hvorfor det i oversigten naturligvis kan være mindre feil, men hovedresultatet er i hvert fald ikke for høit anført.

En navnefortegnelse over partiets kommunerepresentanter er ogsaa utarbeidet og indtatt, men ogsaa om denne gjælder det, at den ikke er helt fuldstændig, av samme nævnte grund. Centralstyret maa derfor atter paa det indtændigste anmode alle partiorganisationer om at utfylde denslags schemaer ordentlig og noiagtig, da dette selvfølgelig har stor betydning for at kjende partiets virkelige stilling og styrke.

Nye samorganisationer.

Nedenes amts arbeiderparti, Hamar arbeiderparti, Kristiansund arbeiderparti, Kragerø arbeiderparti og Fr.hald arbeiderparti er dannet i aarets løp.

Nye partiforeninger.

Følgende enkelte foreninger tilsluttedes partiet i 1907: Horten soc.-dem. forening, Jvøland arbeiderparti, Jarfjord folksforening, Vardo, Fevnaer arbeiderforening, Horten arbeiderforening, Den kristelige sociale forening, Kr.ania, Kr.a yngre byggearbeideres forening, Seildugsfabr. kvindelige arb.forening, Sagenes soc.-dem. ungdomslag, Kr.a reblagerarb. foren., Voien bomuldsfjinderis og væveris arb.forening, Kr.a havnebæjens arb.forening, Korklaggerarbeidernes foren., Postbudenes socialistlag, Kjørefarlenes forening.

Utmeldt i aaret

er: Arendal arbeiderfamund og Jvøland arb.parti, der begge er indmeldt i det nye amtsparti i Nedenes, Kr.sund soc.dem. forening, der nu staar i Kr.sund arb.parti, samt Horten soc.dem. foren., der staar i Horten arb.forening. Kr.a baandfabr.arb. forening er utmeldt og opløst.

Landsstyret

har været samlet til møte i Kristiania den 9. september.

Her besluttedes nedsat en komite til at faa istand en utredning og vejledning om "sykepleien over i beskatningen".

Til komite opnævntes dr. Oscar Nilsen, lærer Joh. Gjøstein og redaktionssekretær O. Tøferud.

Der besluttedes videre at søke etablert samarbeide mellem de forstjellige distrikters social-demokratiske kommunerepresentanter, spesielt ved at der til styret indsendes de av partifraktionerne stillede forslag samt oplysninger angaaende kommunearbeidet forovrigt.

Der gaves centralstyret i opdrag at utarbeide og utsende et opprop angaaende kommunevalgene, hvori gjøres opmerksom paa, at nogen valgalliance med andre partier eller mænd utenfor partiet ikke indgaaes, samt at det program for kommunevalgene, som er vedtatt paa landsmøtet i 1904, skal optages alle steder, hvor partiet gaar til valg, dog med nndtagelse av posten om tilskud til arbeidsledighetskasser, der paa grund av den vedtagne lov herom, nu anses oversflødig paa kommuneprogrammet.

Spørsmålet om opprettelse av et Arbeiderbevægelsens arkiv behandledes, men besluttedes utfat, da det oplystes, at der var nedsat en komite til at behandle dette.

Da den ene av partiets landsmøte valgte repræsentanter til det internationale socialistiske bureau — hr. V. Gaarder — var reist fra landet, valgtes i hans sted partiets sekretær, Magnus Nilsen.

Et andragende fra den socialistiske komite i Eistland om bidrag til agitation besluttedes ikke indvilget.

Tilstede paa motet var:

Oscar Nilsen, Chr. H. Knudsen, Jonas Nygaard, C. Zeppesen, fru Thnes, Torgeir Braa, A. Buen, Angell-Olsen, Kr. Høiem,

P. N. Saltrvig, Chr. Johansen, Alb. Moe-
kau, Joh. Gjøstein, M. Tranmæl, P.
Moe-Johansen og Magnus Nilsjen.

Centralstyret.

Fra Arbeidernes faglige landsorganisa-
tion har til styret været tilforordnet Ole
D. Lian og Arnt Namodt.

I henhold til forandring i landsorga-
nisationens love er der herefter tilforordnet
centralstyret en repræsentant derfra mot
tidligere to; denne har været mekaniker
Edv. Evendsen, som er 1ste suppleant i
centralstyret.

Foruten styrets ordinære moter til be-
handling av de foreliggende saker, har der
været avholdt fællesmøter med repræsen-
tanterne i Kristiania bytyre samt med
partiets stortingsiraktion, naar saadanne
har været anset nødvendige.

Partifælle Joh. Johnsen.

I nærværende årsberetning maa næv-
nes det triste budskab, som i september
maaned spredtes blandt partifæller rundt
om i landet: Joh. Johnsen er død.

Med ham gif en av den faglige og
politiske arbeiderbevægelses mangeaarige og
trofaste styremedlemmer bort, og vort parti
mistet derved en av sine altid villige og
fattede foredragsholdere.

Som Johnsen var kjendt og avholdt i
vide kredse, saa vil hans navn og minde
længe leve blandt Norges socialdemokrater.

Brochurer.

En forestilling til stortinget fra Kr.a
tilsynsutvalg ang. forandringer i folkestole-
lovene er trykt og utgit.

Brochure omhandlende kommunevalgene
lifestaa.

Nyt oplag av Socialistisk sangbok og
„Fagorganisationen“ er trykt.

Nye partiblade.

Med landsstyrets godkjendelse er op-
rettet „Arbeiderbladet“ i Haugefund, og
det av Aasnes arbeiderlag i Solør utgivne
blad „Solungen“ er godkjendt som parti-
blad og utkommer nu som organ for Hede-
markens amts arbeiderparti.

Røros arbeiderparti har begyndt at
utgi bladet „Mauren“ en gang ukentlig,
som organ for Røros, Østerdalen og Gul-
dalen. Da andragende om godkjendelse av
dette organ forelaa, besluttet centralstyret,
inden spørsmålet herom oversendtes lands-
styrets medlemmer, at indhente nærmere
oplysninger samt amtspartiets stilling til
saken. Men da man herpaa mottot meddelelse
om, at foretagendet allerede var fastslaaet
og bladet anmeldt for postvæsenet, fandt
centralstyret ikke at burde foreta noget
videre i saken.

Til stipendiekomiteen

har iaar været opnevnt imed M. Michel-
sen, Kristiania, og stomaker M. Lindahl,
Drammen.

Bantasten paa Bernhard Hansens grav.

Det har iaar lykkedes at realisere et
flere gange omhandlet forslag om at reise
et mindesterke paa denne Thraniterveterans
grav i Haugefund.

Vi gjengir her, hvad „Social-Demo-
kraten“ skrev herom den 24. juni:

„B a n t a s t e n e n tok vi idag i oiesyn
paa Jernbanebryggen, hvorfra den sendes
til Haugefund imorgen med Nordensjeldske
dampskibsselskaps skib „Kong Helge“. Banta-
stenen er utført av arbeidernes aktieselskap
Kooperative Stenhuggeri, Fredrikshald, og
er hugget i graa granit. Den er 2.90
meter hoi og bærer paa sin forside fol-
gende inskription:

BERNHARD HANSEN

1818—1903

Reist av Det norske Arbeiderparti.

Utgifterne bestrides som bekjendt av „Bernhard Hansens fond“, hvortil der utgif indbydelse til tegning i 1900, og hvorved man fattes istand til at ta Thraniter-veteranen Bernhard Hansen ut fra fattigvæsenet og iaa ham anbragt i omsorgsfuld og god pleie hos en partifælle i Haugefund til han døde aaret 1903.

Bernhard Hansen, der stod forrest i kampen for arbeidernes reising i sin tid, var blandt dem, som i 1855 faldt som offer for datidens retsopfatning og maatte sammen med Martins Thrane gaa i flere aars fængsel. Han var kasserer for Thranes arbeiderforeninger og en tid redaktor for deres blad.

Ved Hansens død var der av de indsamlede penge et litet belop tilbake, der av arbeiderpartiets sjhre besluttedes anvendt til oieblikkelig hjelp for partifæller, som kom i nød og trang. I dette oiemed avfattes de gjenværende penge til „Bernhard Hansens fond“, da man fandt, at dette var en værdig og smukt maate at hædre den gamle veteranens minde paa.

Efter gjentagne forslag fra Haugefund besluttet centralstyret hen 28. novbr. iijor at reise en mindesten paa Bernhard Hansens grav, da man ikke kunde være bekjendt med, at gravstedet laa der vanskjøttet og med aarene vilde utviskes og glemmes.

Her har de organiserte arbeidere i Norge gjort en vakker gjerning.

Avsloringen av steinen fandt sted den 4. juli, hvor Joh. Gjostein efter anmodning av centralstyret var tilstede som dettes repræsentant og holdt talen for anledningen.

Den 7de skandinaviske arbeiderkongres.

Det var iaar Norges tur til at arrangere og ta imot denne kongres.

I forening med den saglige lands-

organisation forestodes det hele arrangement av en opnævnt komite, bestaaende av Ole D. Lian, M. Ormeistad, Chr. H. Knudsen og Magnus Nilssen. Utgifterne fordeltes ligt mellem begge landsorganisationer.

Kongresen holdtes i Kr.a kommunesjhyres forsamlingshal i dagene 6.—8. september, og var der fremmodt repræsentanter fra Sverige, Finland, Danmark og Norge i et antal av 400, repræsenterende ca. $\frac{1}{2}$ million medlemmer.

Kongresen var helt igjennem vellykket og omtaltes overalt med velvilje eller respekt.

Fra forhandlingerne er trykt og utgit en omfattende beretning, hvortil nærmere henvises.

Møte av soc.-dem. riksdags- og stortingsmænd.

Efter anmodning av centralstyret og efter forutgaaende korrespondance mellem de tre skandinaviske lande avholdtes der den 9. september et fællesmøte av socialdemokratiske tingmænd fra Sverige, Danmark og Norge.

Tilstede var følgende:

Fra Sverige: Hj. Branting, G. Lindqvist, Nils Persson, Charles Lindley, Bernh. Eriksson, Ernst Blomberg og Victor Larsson.

Fra Danmark: P. Knudsen, F. J. Borgbjerg, Chr. Christiansen, C. M. Olsen, Jac. Christensen, E. Marott og Th. Stauning.

Fra Norge: Chr. H. Knudsen, A. Buen, Torgeir Braa, L. D. Sæbo og Magnus Nilssen.

Møtets forhandlingsemne var: Militærspørsmålet og en mulig fællesoptræden mot militærvæsenet.

Som resultat av forhandlingerne enedes man om følgende uttalelse:

En konferanse avholdt i Kristiania den 9. septbr. 1907, av socialdemokratiske stortings- og riksdagsmænd fra Norge, Sverige og Danmark, opfordrer de tre landes

socialdemokratiske parlamentsgrupper til at behandle spørsmålet om fælles og saavidt mulig samtidig aktion mot militarismen, særlig ved en fælles opfordring til de tre landes regeringer om at søke fremtidig fuldt betryggende traktater tilveiebragt med alle magter om alle eventuelle mellemfolkelige konfliktspørsmåals avgjørelse ved en voldgift.

Naar saken er behandlet i de tre parlamentsgrupper, sætter disse sig i forbindelse med hverandre for at træffe endelig avtale om saadan fælles optræden.

Den fagl. landsorganisation

holdt sin ordinære kongres i september i Kristiania. Som partiets repræsentanter paa denne modte Chr. H. Knudsen og Magnus Nilssen.

Stuttgart-kongressen.

Den internationale socialistkongres holdtes i Stuttgart fra 18.—24. august 1907. Den store forsamling tællt 886 repræsentanter fra 25 forskjellige lande.

Dagen for kongressens aapning holdtes en interparlamentarisk konferance av de fremmodte socialistiske repræsentanter i de forskjellige lands nationalforsamlinger. Zugen av vore stortingsmænd var tilstede her. — Norges medlemmer i det internationale bureau, journalist Kringen og adjunkt Wolff, Bergen, var begge forhindret fra at være tilstede ved kongressen. Som partiets repræsentanter valgte landsstyret derfor: redaktør C. Teppeisen og lærer Joh. Gjøstain, Stavanger. Desuten deltok fra Norge følgende: Ole D. Vian fra Arbeidernes fagl. landsorganisation, M. Ormestad fra N. jern- og metalarb.forb., Sverre Iversen fra N. murerforbund, fru Anna Gjøstain fra Stavanger arb.-parti samt fru Aabel Abrek og Rasmus Abrek fra Bergens arbeiderparti. Norge hadde saaledes ialt 8 repræsentanter ved kongressen.

I den mottagne indbydelse til at delta i kongressen heter det:

Det internationale socialistbureau, stiftet i 1900, i overensstemmelse med de beslutninger, som blev fattet paa kongresserne i London (1896) og Paris (1900), indbyr til kongressen i Stuttgart:

1. Alle foreninger, som er enige i socialismens væsentlige grundsætninger: socialisering av produktionsmidlerne og fordelingen; arbeidernes internationale sammenslutning og kamp; erobringen av den politiske magt ved proletariatet — organisert som et klasseparti.
2. Alle de stiftede organisationer, som er enige i læren om klassekamp og erkjender nødvendigheten av politisk aktion (lovgivende og parlamentarisk), men ikke tar direkte del i den politiske bevægelse (internationale kongres avholdt i Paris 1900).

Følgende spørsmåal vil bli behandlet paa kongressen:

1. Provelse av det internationale socialistiske bureaux resolutioner.
2. Ordningen av de internationale kongresser og av det internationale socialistiske bureau; statuter for den interparlamentariske kommission.
3. Militarisme og mellemfolkelige tvistigheter.
4. Forholdet mellem de socialistiske arbeiderpartier og de faglige foreninger.
5. Kolonispørsmålet.
6. Utenlandske arbeidernes ind- og utvandring.

Av de paa kongressen vedtagne uttalelser hitsættes i sin helhet de, som antages at ha størst interesse:

Militarismen.

„Kampen mot militarismen er uadskillelig fra den socialistiske klassekamp. Krigen ligger i kapitalismens væsen og krigen vil først ophøre efter avskaffelsen av den kapitalistiske samsjundsorden eller ved at folkene oprores over rustningerne. Ar-

beiderklassen er frigens hovedmotstander, da frigen staar i modstrid med arbeidernes maal: skabelsen av en paa socialistisk grundlag hvilende samfundtsorden, der er ensbetydende med folkenes solidaritet.

Kongressen betegner det som arbeidernes og deres riksdagsmænds pligt at befjæmpe alle rustninger tilsjøs og tillands og negte bevillningerne dertil. Ungdommen skal opdrages i folkenes broderskaps aand og oplydes av klassebevidsthed.

I en demokratisk ordning av forsvarsvæsenet som folkevern ser kongressen en væsentlig garanti for, at angrepskrigen umuliggjøres og nationale motsetninger lettere overvindes. Det internationale socialdemokrati kan ikke fastslaa en stereotyp form for kampen mot militarismen; den maa i de forskjellige lande naturlig rette sig efter tid og forhold, men socialdemokratiet maa saa meget som mulig forsterke arbeidet mot frigen og bringe harmoni i arbeidet.

Siden kongressen i Brüssel har proletariatet med stigende eftertryk og voksende held grebet til de forskjellige former for kampen mot frigen eller arbeidet for dens avslutning samt bestrøbt sig for at utnytte den ved frigen skapte samfunns-vækkelse til arbeiderklassens befrielse; navnlig fremhæves forstaelsen mellem de engelske og de franske fagforeninger efter Tashoda-aiffæren, det tyske og det franske socialdemokratis optræden under Marokko-krigen, de svenske socialdemokraters indgripen for at hindre en angrepskrig mot Norge og endelig Ruslands og Polens socialistiske arbeideres og bonders heltmodige øje og kampe for at motsætte sig den av zarismen utprungne krig samt for at utnytte den til landets og den arbeidende classes befrielse.

Efter kongressens overbevisning kan under pressjon av proletariatet og ved alvorlig anvendelse av voldgiftsretter, avrustningens velgjerning sikres folkene istedetfor regeringernes nuværende beklagelige foranstaltninger; utgifterne til rustninger vilde jaaledes kunne anvendes til kulturformaal.

Hvis en krig truer med at utbryte,

forpligtes arbeiderne og deres riksdagsmænd i det paagjældende land til i samarbeide med det internationale socialistiske bureau at opby alt for ved anvendelse av de midler, der innes dem mest virksomme, at forhindre frigens utbrud, og hvis dette ikke lykkes, at virke for dens snarlige avslutning og utnytte den økonomiske og politiske frie til folkenes vækkelse for derved at fremkynde avskaffelsen av det kapitalistiske klasseherredomme."

Samarbeidet mellem den faglige og politiske arbeiderbevægelse.

I.

„Til arbeiderklassens selvstændige befrielse av det aandelige, politiske og økonomiske slaveris lænker er deres politiske og økonomiske kamp i like grad nødvendig. Mens den politiske partiorganisations opgave overveiende ligger paa den politiske arbeiderkamps omraade, saa ligger den faglige organisations opgave overveiende paa den økonomiske kamps omraade. Parti og fagforeninger har altjaa i arbeidernes frigjorelseskamp like viktige oppgaver.

Enhver av disse to organisationer har ifølge sin natur et bestemt omraade, hvorpaa den ganske selvstændig maa bestemme sin virksomhet. Men ved siden derav gives der et stadig voksende omraade indenfor arbeidernes klassekamp, hvor resultater kun kan naaes ved endrægtig samvirken av parti- og fagorganisationer.

Arbeiderklassens kamp vil derfor forme sig saa meget gunstigere og virkningsfuldere, jo inderligere forholdet er mellem fag- og partiorganisationer, hvorunder enheten i den faglige optræden stadig maa havees for øie.

Kongressen erklærer det for at ligge i arbeiderstandens interesse, at der i alle lande tilveiebringes og varig opprettholdes et inderlig forhold mellem parti og fagforeninger.

Parti og fagforeninger bor i deres virksomhet moralsk støtte hinanden og i sin kamp kun betjene sig av saadanne midler, der fremmer hele arbeiderklassens befrielses-kamp. De bor naa til indbyrdes forståelse, dersom der viser sig meningsforskjel om de anvendte metoders hensigtsmæssighet.

Fagforeningerne vil kun kunne indbyrde sin opgave i arbeidernes befrielses-kamp, naar de i sin optræden lar sig lede av den socialistiske aand. — Partiet paahviler den pligt at støtte fagforeningerne i deres bestræbelsjer til hoinelse av arbeiderklassens økonomiske faar og sociale stilling og i sin parlamentariske virksomhet at skaffe fagforeningernes bestræbelsjer og krav anerkjendelse.

Kongressen erklærer, at den kapitalistiske produktionsmaates fremstridt, produktionskræfternes voksende koncentration, arbeidsgivernes tiltagende sammenslutning, de enkelte bedrifters voksende avhengighet og det borgerlige samfunnds helhet maa fordomme den faglige virksomhet til avmagt, dersom den udelukkende hviler paa omjorgen for de invere faginteresser, paa en lovmeessig egoisme og paa teorier om interesseharmonie mellem kapital og arbeide.

Kongressen hævder, at fagforeningerne vil føre kampen mot utbytning og undertrykkelse desto mere reinktatisk, jo større enhet organisationen frembyr; jo bedre dens understøttelsesvæsen er og jo større de tilfagkampen nødvendige pengemidler, jo dyper medlemmernes indsigte er i det økonomiske livs sammenheng og vilkaar, jo høiere blir deres offervillighet og begeistring, som kraftig uttrykker av det socialistiske ideal.

II.

Kongressen retter til alle fagforeninger, der indbestgjer de paa konferansen i Brüssel 1899 opstilte og paa Pariser-kongressen 1900 vedtagne betingelser, en indbydelse til at la sig repræsentere paa de internationale kongresser og til at vedlikeholde forbindelse med det internationale bureau

i Brüssel. Kongressen paalægger dette at lætte sig i forbindelse med det internationale fagforeningssekretariat i Berlin til gjensidig efterretning om arbeidernes organisation og arbeiderbevægelsen i alle lande.

III.

Kongressen paalægger det internationale socialistiske bureau at indsamle alle efterretninger, der kan fremme studiet av forholdet mellem fagforeningerne og de socialistiske partier i alle lande og herom avlægge beretning paa næste kongress.

Kolonipolitik.

„Kongressen er av den opfatning, at den kapitalistiske kolonipolitik i sit inderste væsen maatte lede til, at den indfødte befolkning i kolonierne bringes i slaveri, underkastes tvangsarbeide eller utryddes. Den civilisatoriske misjon, som det kapitalistiske samfund paaberoper sig, tjener kun til at dække dets erobring- og utbytningstyster. Kun det socialistiske samfund vil by alle folk muligheter til at utfolde sig til fuld kultur.

Stedetior at øke produktionskræfterne odelægger den kapitalistiske kolonipolitik de naturlige rigdomme i de lande, hvor den indfører sine metoder, ved at utbytte de indfødte, gjore dem til slaver eller ved at myrde dem. Den forsinker derved utviklingen av handelen med industriprodukter fra de civiliserte stater.

Kongressen fordømmer den kapitalistiske kolonipolitiks barbariske metoder og kræver, for at fremme utviklingen av produktivkræfterne, en politisk, som betrygger en fredelig kulturell utvikling og lar jordens rigdomme tjene hele menneskehetens høiere fremadstriden.

Kongressen understreker paantyt de i Paris (1900) og i Amsterdam (1904) vedtagne resolusjoner og forkaster endnu engang de nuværende kolonisationsmetoder, som, i sit væsen kapitalistiske, ikke har anden hensigt end at erobre fremmede lande

og underkue fremmede folk for saa skaan-
seløst at utjuge dem til fordel for en
forbivindende minoritet, samtidig som pro-
letaeiatets byrder i hjemlandet vokser.

Som en fiende av al undertrykkelse
og en forsvarer av alle undertrykte uten
henjyn til race, uttaler kongressen sin for-
dommelshedsdom over denne rov- og erob-
ringspolitikk, som kun er en skamløs anven-
delse av den sterkeres rett og som tramper
de beseiredes rettigheter under fotter.

Kolonipolitikken ofrer faren for frigerike
forviklinger mellom de koloniserende stater
og ofrer deres utgifter til her og slaate.

Finansielt set bor utgifterne til kolo-
nierne, saavel de, for hvilke imperialismen
bærer skylden, som for de, der angaar
koloniernes økonomiske utvikling, bæres av
dem, som alene drar nytte av fremmede
landes utplyndring og hvis rigdomme stri-
ver sig derfra.

Kongressen erklærer sluttelig, at det er
de sosialistiske deputeredes plikt i alle par-
lamenter energisk at bekjempe denne skaan-
seløse utfugningsmetode, som hersker i alle
kolonier.

For at naa dette maal skal repræsen-
tanterne for de sosialistiske partier foreslaa
for sine regjeringer at avslutte en inter-
national traktat om en kolonirett, som beskyt-
ter de indfødtes rettigheter, og som gjenjtidig
garanteres av de traktatsluttende nationer.

Angaaende ind- og utvandringss-
pørsmålet vedtoges en uttalelse,
hvori erklæres, at det er de organiserte
arbeideres plikt at verge sig mot masse-
indførsel av uorganiserte arbeidere samt at
hindre ind- og utførsel av streikbrytere.
Videre heter det i resolusjonen, at kon-
gressen misbilliger utelukkelsen av bestemte
racer, og der anbefales talrike forholds-
regler med henjyn til ut- og indvandring,
bl. a. indførsel av minimalsatser og regu-
lering av juvating-syffemet.

En række protester vedtoges paa kon-
gressen, jaalædes mot den rumænske regje-

rings voldshemheter mot de politiske og jag-
lige arbeiderorganisasjoner i Rumænien.
I anledning Marokko-affæren vedtoges en
av den franske delegation stillet protest,
likejaa en av amerikanerne stillet protest
mot den amerikanske kapitalistvilkaarlighet
med henblik paa Haywood-prosesssen. En
sympatiuttalelse for den russiske revolution
blev vedtat.

Næste internationale kongress besluttedes
avholdt i Kjøbenhavn i 1910.

I forbindelse med kongressen var ar-
rangert en utstilling av de forskjellige lan-
des sosialistiske literatur. Her var Norge
repræsenteret ved samtlige partiblade, bro-
sjurer o. lign.

Under kongressen holdtes flere konje-
ranjer, deriblandt en av de fremmodte social-
istiske redaktører.

For første gang avholdtes ogjaa en
international sosialistisk
kvindekonferanse lørdag 17. aug.
Der var fremmodt repræsentanter fra de
fleste europæiske lande samt fra Amerika.
Fra Norge deltok fruene Gjøstein og Nabrek.
Beretninger om kvindebevægelsen i de for-
skjellige lande blev avgitt av de fremmodte.
Spørsmålet om en regelmæssig forbind-
delse mellom landenes kvindelige organisatio-
ner diskutertes, likejaa kvindestemmeretten.

Kristiania.

Partiets representantskap for forenin-
gerne i Kristiania har holdt de regelmæs-
sige to halvårs møter, hvor „Social-Demo-
kraten“s regnskap har været behandlet og
godkjendt.

Desuten har representantskapet i flere
møter behandlet kommuneprogrammet og
opstilling av listen til valget.

I de forskjellige foreninger har der
været avholdt et stort antal foredrag, og
de etablerte kredsforeninger har utfoldet
en gavnlig virksomhet for deltagelsen i kom-
munevalget.

I store dele av byen var der ved virke-
ligning partiellens velvillige og opofrende

arbeide dannet rodeforstanderforpås, som under det enkelte kredsstyres ledelse med bistand av partiets kontor utførte et godt og planmæssig arbeide for valgdeltagelsen og samtidig agiterte for „Social-Demokraten“s utbredelse.

Valgkampen fortsettes fra høires side med paagaenhet og kraft, da det syntes at spote for det konservative flertal i bystyret.

„Kamp mot socialismen“ var selvfolgelig signalet, og paa denne kamp ofredes der adskillig af baade kræfter og penge fra vore motstanderes side; thi hvilken forjærbelse vilde det ikke bli utover hele landet, om socialismens talsmænd skulde bli de bestemmende i hovedstaden.

Høirepartierne, som for anledningen hadde antat navnet fællespartiet, fik da ogsaa endnu den glæde at beholde flertallet; men fremgang var det kun Arbeiderpartiet, som kunde opvise, idet vi oket vort stemmetal til 14,589 og repræsentanterne til 27.

No interesse kan det være at hidsette vort partis stemmetal i Kristiania ved kommunevalgene, siden vi begynde at delta:

1896 . . .	430 st.	
1898 . . .	1,108 =	7 repræsentanter
1901 . . .	4,485 =	14 —
1904 . . .	9,517 =	23 —
1907 . . .	14,589 =	27 —

Det gaar jaaledes ganske bra fremover og opover i den rigtige retning.

Forligelseskommissærvalget.

Deltagelsen i dette valg har desværre fra partiellernes side været daarlig. Det lykkes derfor ogsaa denne gang at bringe seiren hjem for høires og venstres fælleskandidat, sogneprest Lunde, som valgtes med 7334 st. Vort partis kandidat doktor Oscar Nisjen opnaet kun 2274.

Folkeistolens tilsynsutvalg.

I mange aar har vort parti deltatt i disse valg ved egne lister for at faa valgt

kvinder og mænd, som selv benytter folkeistolen for sine barn og jaaledes ogsaa har den største interesse av at arbeide paa alle omraader i skolens interesse.

I de senere aar har kvindeforbundet tatt sig av forberedelsen av og arbeidet for deltagelsen i disse valg, idet en komite, nedsat av kvindeforeningerne med bistand av partiets kontor, har besorget det nødvendige. Det har paa denne maate lykkedes at skaffe større interesse og deltagelse i disse valg, og iaar opnaades det, at de av partiets folk opstillede lister seiret ved næsten alle byens skoler.

1 ste mai.

Demonstrationstoget for 8-timersdagen var iaar som tidligere vellykket og imponerende. Dagens taler var redaktør C. Teppejen.

Kristiania kommune styre 1906—07.

Med begyndelsen af 1906 var Kristiania kommunes økonomiske forhold saa mislige, at den væsentligste kamp mellem socialdemokratiets 23 repræsentanter og høiremajoriteten maatte bli at utkjæmpe samtids med behandlingen av de ordinære budgetter, og maatte komme til at dreie sig om principerne for en sund og reel økonomi. Høire hadde lovet under enhver omstændighet at bringe skatteprocenten ned, og for at opnaa dette maatte partiet afknappe bevilgninger til det aller nødvendige, med andre ord, vælte uundgaaelige utgifter over paa fremtiden og ved siden herav behandlede budgetternes kalkuleposter efter uholdbare finansielle principer. Under disse omstændigheter var vor fraktion henvist til at ove motstand til forhindring av altfor sterk reaktion. Alle forslag om økede arbeidsbevilgninger var haabløse og endda mere haabløst var det at fremme forslag til nye sociale reformer. Stillingen vil bedst forstaaes, naar man erindrer forslaget at gjøre skolebepisingen til fattigunderstøttelse samt den ubillige sænkning av

det skattefrie beløb, som høire sluttelig drev igjennem. Ikke desto mindre har vor fraktion ved behandlingen av budgetterne for 1906 og 1907 optat en række av vore programposter som forslag. Foraa vidt de kom til avgjørelse blev de dog alle forkastet.

Straks i 1906 kom spørgsmaalet om ofet tilførsel av elektrisk energi til behandling. Vor fraktions forslag gif ut paa, at kommunen skulde bevilge det nødvendige til utvidelse og utbygning av egne kraftkilder; men resultatet blev kjøp av strøm fra aktief. Blommens træsliperi (Kjuffelsrud), hvorved kommunen har bundet sig til dette ielskap helt til 1923.

Senere støttet vor fraktion kjøpet av Solbergfos samt bevilgningen av 50,000 kroner til forberedende arbeider vedrørende denne og Galfredsfos utbygning.

Vort forslag om kommunens overtageelse av byens feiervæsen har været utfat i paavente av ny brandlov.

I 1906 opnævntes en komite til behandling av Kr.a renholdsværet m. m. Vort partis medlem av denne komite indstillet paa at byens renovationsvæsen overtages helt av kommunen.

Aarene 1906 og 1907 blev særdeles gunstige for det private forretningsliv og lidt eiter lidt satte de gode konjunkturer sit spor i kommunens økonomi. Statterne flød rigeligere og lettere ind i bykassen og understuddet sank fra aar til aar, derved lykkedes det at faa vedtat nogen lønsforbedring for brandforpjet, politiets funktionærer og ingeniørvæsenets arbeidere.

Ligeledes tog man ved behandlingen av budgettet for 1908 det første, — av socialdemokraterne i mange aar hævede — skridt til at faa ned byens gjæld ved at belaste de aarlige ordinære budgetter med afsætninger til et byggefond.

Frå by- og amtsorganisationer.

Akershus amt.

Det betydelige fremstot, vor organisation gjorde i stemmetal ved stortingsvalget i 1906, gav grund til haab om, at kommunevalgene i 1907 vilde bringe oket fremgang for vort parti. Dette har ogsaa vist sig at slaa til; vor repræsentation i amtets herredsstyrer er adskillig mere end fordoblet siden 1904; det aar fik vi indvalgt 51 repræsentanter i tilsammen 11 herreder. Naar er, saavidt det har været mulig at bringe i erfaring, indvalgt 118 repræsentanter i 20 herredsstyrer. Det samlede antal stemmer har det været umulig at faa rede paa, idet en god del valgstyrer ikke fører valgprotokollen saaledes, at hvert partis vælgerantal fremgaar av denne. Vort parti vil ogsaa i de kommende 3 aar være i mindretal i alle herredsstyrer, om vi end paa flere steder er rykket anti-socialisterne sterkt ind paa livet. Paa enkelte steder er forholdsvalgmaaten iaar for første gang anvendt. I Eidsvold optraadte et forhenværende partimedlem med en splittelsesliste, der dog ikke formaadde at gjøre vort valgarbeide synderlig skade. — Forøvrigt har valgarbeidet været præget av enighet og interesse, om end fremmetet, særlig for arbeiderkvindernes vedkommende, mangesteds burde været bedre.

Beretningerne om kommunefraktionernes virksomhet indloper meget mangelfuldt; dette er en stor fejl, thi det er av stor betydning at erfare, hvilke saker vore repræsentanter har tat op og med hvilket resultat.

Det maa derfor være en pligt for partistyrer i enhver bygd, hvor der i de sidste 3 aar har fittet en socialdemokratisk repræsentation, snarest at indsende til amtsstyret en kortfattet oversigt over partifraktionens virksomhet i valgperioden. En socialdemokratisk kommunefraktions ansvar strækker sig ut over den enkelte bygds snevre grænser, den er den internationale arbeiderbevægelses befuldmægtigede paa sit sted og pligter som saadan at gjøre rede for sine handlinger; kampjællerne andre steder skal gives adgang til at følge kampens gang, til at glæde sig over de smaa jeire, som vindes, og til at ærgre sig over de nederlag, de reaktionære magthavere i kraft av sin numeriske overlegenhet endnu ofte formaar at bringe over vore forslag; det bærer lærdom i sig og det ildner kampmotet og iveren til nye krafftak for rettens og humanitetens sak. —

Paa flere steder har i aarets løp vort parlis optræden ved forligelseskommisærvalg voldt antisocialisterne adskillig bekymring. I Stedsmo er to av vore partifjæller valgt til kommisærer.

Saar kunde man i nogen grad gjøre regning paa at høste frugt av den i 1906 drevne intense agitation, men det er klart, at hvis ikke organisationerne sættes i stand til nogenlunde stadig at drive et socialdemokratisk ophøringsarbeide, saa vil dette sinke vor bevægelses fremgang til stor skade for det arbeidende folk, der kun gjennem socialismen kan befries fra det nuværende samfundssystem's mange og forskjelligartede

uretfærdigheter. Aldrig har det været mere nødvendig end nu at holde organisationen i kampdygtig stand. I 1909 er der atter stortingsvalg, og ved dette vil bl. a. flere tusen kvinder i vort amt for første gang kunne utøve statsborgerlig stemmeret. Hvis vi ikke kan gaa i valgkampen med en fuldt effektiv og virkedygtig organisation i hver eneste bygd i amtet, vil naturligvis de nye vælgermasser kunne bli et let bytte for vore kapitalsterke og ikke altid overdrevent fanvittighetsfulde motstanderes agitation. Vi gjør vel i at tilstaa, at vor organisation endnu er adskillig mangelfuld; det vilde være at kaste sig selv blaar i øinene at tro andet. Men er man opmerksom paa manglerne, pligter man ogsaa at gjøre sit yderste for at adhjælpe dem.

Til behandling paa aarsmøtet var fra Akers arbeiderpartier fremsendt forslag om en omorganisering av amtspartiet. Styret har behandlet forslaget og tror, at forslaget muligens indeholder vink om en mere hensigtsmæssig organisationsform end den, vi for tiden har. Som det nu er, blir det faktisk et saatal av avdelinger, der kommer til at bære de med amtspartiets virksomhet forbundne økonomiske ofre. At dette kan vække misstemning hos de organisationer, der foruten at ha sit eget jelt at bearbeide, ogsaa maa bære en væsentlig del av byrden for de andre, er indlysende. Styret maa imidlertid bestemt fraraade, at man oppgir det man har, for man har noget andet og bedre at sætte istedet og mener derfor, at amtsorganisationen i ethvert fald bør bibeholdes, til de foreslaaede kredsforeninger er istandbragt i alle amtets valgfredse. Dessuten maa man erindre, at organisationen gjennom amtsforeninger er af en saa forholdsvis ny dato, at det vistnok er for tidlig nu at kaste den overbord som ubrukbar. At vore amtsorganisationer allerede i den korte tid har gjort sin store nytte, er utvilsomt. Ild vilde det være, om man uten den aller grundigste overveielse foretok et eksperimentalt og ufovert sprang ut i mørket og dermed fornyttet den

organisationens enhet, som altid har været og maa være den socialdemokratiske arbeiderbevægelses styrkebelte. Endelig maa man være opmerksom paa, at det ikke er et forhold, som lar sig ændre i en fart dette, at den sterke maa bære med de svake; i alle de aar, den maalsbevidste socialdemokratiske arbeiderbevægelse har bestaaet, har agitationen, opplysningsarbeidet, været av vore viktigste formaal; her maa de længst komme, de, som kjender betydningen av at ha en kampdygtig organisation, være med og yde ofre til at rydde jordomme og bryte stængsler i de distrikter, der endnu ligger mer eller mindre brak som socialdemokratiske rydningsland.

Der er i 1907 holdt 2 styremøter. Dels ved endel av styremedlemmerne, dels ved andre er der holdt ca. 80 foredrag omkring i amtet; forøvrig er der av de enkelte avdelinger arrangert en række møter.

Til utdeling i agitationsøiemed har foreninger, som derom fremsatte begjæring, erholdt nogle eksemplarer av „Social-Demokraten“ for halv pris en tid foran valget.

1. mai blev festligholdt paa flere steder, dels ved demonstrationstog, dels ved møter i hus om aftenen.

Nye foreninger er i aarets løp stiftet i Fet, Maridalen, Lorenstogen, Udnæs, Hur-dalen, søndre Urskog og Akers; Arnæs arbeiderfamund er besluttet utmeldt av den liberale arbeiderorganisation og indmeldt i arbeiderpartiet; for endels vedkommende er dog indmeldelsen endnu ikke bejorget. En kvindeforening er stiftet i Skedsmo.

Man uttaler sluttelig det haab, at det maa lykkes i det kommende aar at bygge organisationen stadig større og sterkere indad som ntad til gagn for vort distrikt, for det arbeidende norske folk og for den maalsbevidste socialdemokratiske arbeiderbevægelse, til hvis fremgang og feier de indertrykte massers frigjørelseshaab paa det noieste er knyttet.

Ole H. Tokerud,
formand.

Bußerud amts arbeiderparti.

Siden forrige årsberetning er intet nyt at melde. Kun skal dette punkteres, at socialdemokratiet her over i distrikterne arbeider sig sikkert og jevnt fremover, idet det jaar forjaare ikke bare mellem industriarbeiderne, men ogsaa inden bondestanden. Dette spaaer godt for fremtiden.

I det forloepne aar dreiet agitationen sig særlig om kommunevalgene. Styret ser sig desværre ikke istand til at komme med specielle beretninger fra de enkelte valgkommuner, da vi — trods gjentagne opfordringer — kun har faaet os tilfældet 4 valgkemaer. Men saa meget tor og kan vi dog si: overalt har vort parti gaat mægtig frem, saa vi i alle kommuner her over er det næststerke parti, ja, i en kommune — Nedre Eker — har vi flertal i herredsstyret. Dette er ogsaa tilfældet i Madalen, hvor før høire har været almægtig; men da arbeiderpartiet deroppe endnu ikke har meldt sig ind den socialdemokratiske organisation, tor vi ikke saadan uten videre henregne dem til vore. Dog blir det nok ikke længe, før de kommer, naar man ved hjælp av agitation holder dampen oppe.

Vi har holdt en mængde møter, og av talerne kan nævnes: Magnus Nilsen, Torgeir Braa, Gunstein Andersson, Olav Strom, Johs. Hanssen, Jahn Bohmer, D. G. Høsten, M. Stadum, M. Lindahl, lærer Skard, formanden o. fl.

Den 30. juni hadde vi et sommerstevne i Skotselven, hvor Alfred Erikson, A. Buen, Gunstein Andersson m. fl. talte. Trods ofende regnveir, fik dette mote en vældig tilslutning — mellem 1500—2000 mennesker. Ligeledes hadde vi et i alle maater vellykket folkemote paa Hønesøys ester års-motet med stortingsmændene Saba og Braa som talere; fuldt hus.

Forenings- og medlemstallet er omtrent som ved forrige årsmelding: 33 foreninger med ca. 1300 medlemmer. Dog kan vi av de nu mottagne meldinger se, at vi er

gaat frem ved en 50—100 str. Mange foreninger synes at være godt økonomisk situerte, og de allerfleste arbeider med begeistring, interesse og utholdenhet.

Amtspartiet sendte Torgrim Bilstad og Jahn Bohmer som utendinger til den skandinaviske arbeiderkongress i Kristiania.

Jeg vil til slutning si, at aldrig har socialdemokratiet her i Bußerud hat høyere utsigter end nu, og hvis ikke noget uventet indtræffer, er vi allerede ved næste kommunevalg i de fleste herreder ikke bare det næst-sterke parti, men det sterkeste.

Torgrim Bilstad,
formand.

Bratsberg amts arbeiderparti.

Amtspartiet talte ved aarets utgang 8 foreninger med til sammen 500 medlemmer. Der har iaar som tidligere været avholdt endel foredrag, og en ny forening er stiftet i Solum, der i det kommende aar vil melde sig ind i partiet. Den store lockout i papirindustrien gjorde sit til, at det gik jmaat med bevegelsen her i amtet, og partiet kunde av den grund ikke utjölde den nødvendige agitation.

Der har i amtet under kommunevalget været utfoldet en agitatorisk virksomhet av hver enkelt forening. Resultatet av valget blev, at der til sammen i amtet valgtes 32 repræsentanter av vort parti, og i to herreder, Hiterdal og Solum, er partifæller valgt som viceordforere.

P. H. Saltvig,
f. t. formand.

Hedemarkens amts arb. parti.

Hedemarkens amt har i mange aar været anset for liberalismens faste borg, hvor al arbeiderpolitikk, som ikke har vist „De forenede“ hundetrokka, har hat plads utenfor amtets grænser; men ved stortingsvalget i 1906 — det første valg efter amtspartiets dannelse — monstret socialisterne i to av amtets 6 kredse 890 stemmer. — Socialisterne var der, og det

maatte ogiaa erkjendes, at de hadde faat et godt forstæste i amtet.

Ved kommunevalgene i 1907 erholdt partiet 7 repræsentanter i B a n g, hvorav 2 fik plads i formandskapet. I A s n e s valgtes 12 socialister ind i kommunestyret, hvorav 4 fik plads i formandskapet. Socialisterne stillet egen ordfører, og viceordførerkandidat, idet de raadet over det halve herredsstyre. Ved lodtrækning valgtes ordføreren av samlingspartiet, mens lærer Erik Olsen av arbeiderpartiet valgtes til viceordfører, likeledes ved lodtrækning. I G r u e stillet socialisterne egen liste, men var for saa til at saa nogen valgt. I V ø i t e n og i S t o r e l v e d a l e n har ikke partiet stillet liste; men partifællerne har her gaat sammen med „De foreneede“. Agitationen er fort av vore lokale kræfter og ved partiorganet „Solungen“.

Av partiets programfæker har repræsentanterne i det forløpne aar ispecielt arbeidet for folkeskolens fremme. I A s n e s vedtoges et subsidiært forslag om kommunalt skrive- og tegnemateriel, likesom arbeiderpartiets repræsentanter i herredsstyret har drevet igjennem, at der ikke skal lægges betrujende drifte i bygden. I B a n g fremsatte ogiaa socialisterne forslag om kommunalt skolemateriel, men forslaget forkastedes. Derimot er frit skrive-, regne- og haandgjerningsmateriel vedtat for bygdens samtlige folkeskoler fra 1. april 1908.

Amtspartiet bestaar nu av 15 foreninger med et medlemsantal av 796. 4 foreninger er i aarets løp utmeldt av amtspartiet for at danne Hamar arbeiderparti, som ogsaa er tilsluttet Det norske arbeiderparti. Indmeldt i partiet er: Elverum arbeiderparti, Fuldalens grubearbeiderforening, arbeiderlaget „Fremad“, A s n e s, og K u s t v a n g grubearbeiderforening, Kvikneflogen. Samorganisationer er dannet i B a n g og A s n e s.

Den 28. mars avholdtes et mote paa Hamar, hvor repræsentanter for amtspartiet og bladet „Solungen“ mødte for at

drofte utgivelsen av bladet som organ for Hedemarkens amts arbeiderparti. Bladet var kjøpt av 22 arbeidere i A s n e s i septbr. 1906, for 6500 fr., og meningen var, at det skulde bli et blad for arbeiderne. Man enedes om et forslag til overenskomst, som blev jendt samtlige amtspartiets foreninger til behandling. Alle foreninger vedtok forslaget. Det nye aktieselskap „Solungen“ fremjatte endel nye punkter, som de vilde ha med i overenskomsten. Den endelige overenskomst vedtoges i møte mellem amtspartiets styre og repræsentanter for „Solungen“ den 14. jnli. Denne overenskomst er senere vedtat av A/S „Solungen“ og godkjendt av landsstyret for Det norske arbeiderparti i mote den 9. september. I henhold til „Solungen“s love vælger Hedemarkens amts arbeiderpartis aarsmote et medlem av bladets styre.

Ved det, at „Solungen“ er antat som socialdemokratisk partiorgan, er en av de største opgaver, Hedemarkens amts arbeiderparti jatte sig som maal ved stiftelsen, bragt til en forelobig løsning. Vi har ja at vort eget blad. Hedemarkens amt er paa grund av de store avstande og daarlige kommunikationsmidler et vanskeligt amt for arbeiderpartiet at arbeide i, men ved at skaffe „Solungen“ en stor utbredelse og økonomisk styrke, kommer vi dog nærmere mot maalet: Hedemarkens amt for socialisterne.

Chr. Johansen, Svar Hærder,
formand. jefretter.

Nedenes amts arbeiderparti.

Nedenes amts arbeiderparti blev stiftet i Arendal den 20. januar 1907.

Repræsjenteret ved stiftelsen var nedensstaaende 6 foreninger:

Arendals arbeiderlamjund, Skrædderjv. fagforening, Bakernes fagforening, Braastad og Klodeborgs grubearbeiderforening, Arendal—Namlibanens arbeiderforening, Arendal samt Arendal—Namlibanens arbeiderforening, Froland.

Samtlige foreninger tilsluttedes partiet. Ca. to maaneder efter tilsluttedes Fjellands arbeiderparti.

I aarets løp er stiftet to nye foreninger: Diestad arbeiderparti og Fjære arbeiderparti.

Der er i aarets løp holdt 1 repræsentantmøte, 1 møttemøte og 10 styremøter. En række foredrag er afholdt paa forskjellige steder av D. Hafnor, Ivar Sneve, Joh. Johnsen, Torgeir Braa og Ole D. Gaarddal.

Ole D. Gaarddal, Ole Hafnor,
f. t. sekretær. f. t. formand.

Foged Freds' arbeiderparti.

I aarets løp er 2 nye foreninger kommet til, saa partiet ialt bestaar av 8 foreninger. Viseledes er der stiftet 3 fagforeninger i tilslutning til Norsk arbeidsmandsforbund. Disse er dog endnu ikke indmeldt i kredsen.

I kredsen er 6 herredsstyrelser, og til 4 av disse blev der forlangt og anvendt forholdstalsvalg ved kommunevalgene. Der valgtes ialt 24 socialdemokrater. En god begyndelse trods liten agitation. I aarets løp er der kun afholdt 4 foredrag av nogen betydning. 2 av Braa, et i Hillestad og et i Hof. Viseledes talte Torggrim Bilstad paa sommerstevnet i Hof. Ved aarsmøtet i Botne talte Egede-Nilsen. Disse foredrag var besøgt av hundreder av mennesker.

Mathias Johanen,
formand.

Smaalenes ams arb. parti.

Utter er et aar gaat, et aar, som maa sies at ha været meget betydningsfuldt for arbeiderbevægelsen, baade i politisk, faglig og kooperativ henseende, idet det maa sies, at alle tre retninger har gjort store fremskridt og vundet meget i soliditet. Specielt i sommer, under den store konflikt, fagorganisationen var oppe i, viste de organiserede arbeidere, at samholdet, solidariteten,

broderskapet ikke bare er frafer. Alt resultatet blev saa godt, skyldes de forskjellige arbeiderorganisationer og disse presje, hvorfor ogsaa vor amsorganisation vel tør tilægge sig sin del av æren.

Vort blad „Smaalenes Social-Demokrat“ har siden vort forrige aarsmøte gaat fremad, idet abonnentantallet siden da er steget med ca. 1000 nye abonnenter, og det benyttes av forretningsfolk og andre som avertisjementsblad i saa stor utstrækning som bladets spaltrum tillater, saa bladets utgifter er meget gode; dog har bladstyret til stadighet hat vanskeligheter at kjæmpe med, da den tegne- og paaregnede aktiekapital endnu kun delvis er indkommet. Og endda er der stott en ting til, som vel maa sies at ha foroket vanskelighetene, idet man ogsaa maatte overta trykkeriet, — dette ogsaa uten kapital. For om mulig at skaffe noget mynt til dette, enedes saa Fredrikstads, Sarpsborgs og vort parti, efter forslag fra forretningsutvalget, at arrangere et stevne i Fredrikstad i løpet av sommeren. Dette fandt da ogsaa sted, hvilket bragte bladet et beløp av ca. 1100 kroner, der kom vel med; men endnu er der vanskeligheter, ja store vanskeligheter, idet der paa trykkeriet maa avbetales 500 kroner pr. kvartal, foruten at man, paa grund av den uteblevne aktiekapital, mangler den uodvendige driiitkapital. Partistyrerne og bladets forretningsutvalg har derfor ogsaa nu maattet benytte den utvei at utsende til partifæller i hele Smaalene et opprop om at hde en krone hver til bladets driift. Blir dette efterkommet, vil det kunne sies, at bladets fremtid er sikret.

Der har i aarets løp været afholdt mange møter, med foredrag om politisk, fagorganisation og kooperativ handelsvirksomhet. Av foredragsholdere, som har været benyttet, kan nævnes: Andreas Hansjen, Andreas Bratvold, Waldemar Karlsen, Johs. Klausjen, Ludvig Enge og Torgeir Bjornaraa, foruten av formanden i partiet, der har holdt 15 foredrag siden

forrige aarsmøte. Disse møter med foredrag har været befoftet dels av amtspartiet og dels av dets engere foreninger.

Anmeldelse om tilslutning til partiet siden forrige aarsmøte er indlopet fra:

1. Tune arbeidsmandsforening, Rødet, Tune.
2. Søndre Borge arbeiderparti, Borge.
3. Beiarbeidernes socialdemokratiske forening, Sponviken.
4. Rakkestad arb. forening, Rakkestad.
5. Røfs landsogns arbeiderparti, Fæloen, Røfs.
6. Spydeberg arb. forening, Spydeberg.
7. Skjeberg arbeiderparti, Skjeberg.
8. Kraakerøy arbeiderparti, Kraakerøy.
9. Rjøgvøens arbeiderparti, Rjøgvøen.
10. Dnso soc.-dem. forening, Dnso.

Fra 1. januar 1908 vil Tune kvindeforening likeledes slutte sig til. Forutset at disse foreninger er levedygtige, hvad de fleste sikkert er, vil vort parti kunne sies at ha faat en stor tilvekst paa et aar. I alle fald viser det sig, at vor politik vinder indpas og faar tilslutning rundt omkring.

Det bedste bevis er dog kommunevalgenes resultater. Saavidt erindres, var det kun i Gidsberg og Id, at vort parti her i amtet ved forrige valg satte repræsentanter ind i kommunesyrerene. Men nu, tre aar efter, er det heldigvis, i kraft av vore organisationer og vor presje, anderledes.

Av valgresultaterne vil sees, at vort parti har vokset, om ikke saa meget i numerisk styrke, saa dog i indflydelse.

Hadde forholdstalsvalgsystemet været almindelig, saa hadde vi nok kunnet opviise endda flere valgseire; men der, hvor flertalsvalgsystemet endnu anvendes, har enten vore partifæller ikke naadd op, eller de har avholdt sig fra at delta som parti, da stillingen var haabløs.

Men vi har grund til at være stolte av de vundne resultater.

Der er i aarets løp avholdt to ekstra-

ordinære repræsentantmøter, det første til vedtagelse av kommuneprogram for valget 1907, det andet efter forlangende av Trøgstad, Altim og Gidsberg foreninger, til redegjørelse for vort blads virksomhet og ledelse.

Der har ogsaa været avholdt to styremøter i det forløpne aar, hvilket vel kan synes litet, men avtandene er store, saa et styremøte koster adskillige kroner, hvorfor man, naar det lar sig gjøre, istedet anvender brevveksling.

Smaalenenes amts arbeiderparti tæller nu 22 foreninger med 819 medlemmer, hvorav 22 kvinder.

I styret for Smaal. amts arb. parti

Alb. Eberhardsen. C. F. Petterjen.

A. Fjeld. Carl Gronkvist.

C. E. Wallstrøm. G. Dahl-Nilsjen.

Alb. Moeftan.

Nordre Trondhjems arb. parti.

(Fra $10/3$ 07 til $31/3$ 08.)

Aarsmøte avholdtes paa Bærdalsøren den 19. mai, hvor program til kommunevalget blev droitert og vedtat. Av amtspartiets kasse bevilgedes 200 kr. til agitation i amtet, og styret blev paalaagt at planlægge denne. For kommunevalget engagertes lærer Gjostein til at gjennemreise de tre første kredsje av amtet og avholdt 7 foredrag. 4de kredsje fik sig tildelt et beløp for selv at planlægge sin agitation i kredsje, der utførtes av kredsje styret.

Den 4. august avholdtes et arbeiderstevne paa Levanger, hvor stortingsmand Buen og typograf Scheflo holdt foredrag for en interessert forsamling. Det egentlige valgarbeide begyndtes ved, at de forskjellige avdelinger omkring i kommunerne samlet underskrifter paa andragende om indførelse av forholdstalsvalg. Dette lykkedes i Stordalen, Sparbu og Rørens

kommuner. Paa Levanger og Stenfjær var forholdstalsvalg indført før.

Namdalens fredsparti blev utmeldt af amtspartiet og indmeldt i Det norske arbeiderparti direkte fra nytaar 1908. Amtspartiet bestaar nu af: 3 Iste kreds: Mangfjelds grubes arb.forening, Meraker arbeiderlag, Stordalens arbeiderlag, Skogns arbeiderparti og Levanger arbeiderparti. 2den kreds: Værdalens arbeiderlag, Stillestad arbeiderparti, Indtrøndelagens vei-arbeiderforening, Norens socialdemokratiske forening, Sparbu arbeiderparti, Sparbu vestre arbeiderparti og Sparbu østre arbeiderparti. 3die kreds: Stenfjær arbeiderparti, Stod og Egges socialdemokratiske forening og Snaasens arbeiderparti.

Styret har afholdt 4 styremøter, og inden foreningerne afholdes møter, efter som de finder det nødvendigt for sin virksomhet.

Arbejdernes blad „Framsteg“ overtoges af amtspartiet fra nytaar 1908 og omfattes af medlemmerne med stor interesse. Som redaktør fungerer K. A. Jensen.

De fleste foreninger arbejder godt, og vor sak omfattes med levende interesse af amtets arbeiderklasse, og socialistiske tanker og ideer droftes overalt omkring i avdelingerne. Frugterne vil med tiden sikkert vise sig.

L. Uglem, formand.

Ultrøndelagen.

(Fra aarsmøtet paa Kvaal ²⁸/₃ 07 til aarsmøtet paa Koros ¹⁰/₄ 08.)

Amtsorganisationens styre har siden aarsmøtet paa Kvaal afholdt et møte. Organisationens anliggender har i det hele taget været varetat af forretningsudvalget. 3 vigtigere spørsmål har dog forretningsudvalget raadført sig med styremedlemmerne, idet sakerne er blitt forelagt dem skriftlig.

Forretningsudvalget har i aarets løp afholdt 8 møter. Desuten har det ved flere anledninger fundet konferanser sted mellem de enkelte forretningsudvalgsmed-

lemmer i anledning af amtsorganisationens virksomhet. Den væsentlige del af organisationens administrative arbeide har været paalagt forretningsføreren. Det har vist sig at være en lærdelig praktisk ordning at samle sekretær- og kassererstillingen under én bestilling og saa overlade til deene det ekspeditionsmæssige arbeide i organisationen. Formanden og de øvrige utvalgsmødlemmer er derved blitt lednet mere tid og anledning til at ta sig av det agitatoriske og organisatoriske arbeide.

Agitationen. Paa sidste aarsmøte besluttedes at utligne en ekstrakontingent paa 25 øre pr. medlem, hvilket bidrag — foruten den ordinære kontingent — har været de eneste midler man har hat at disponere over. Man har saaledes ikke været istand til at drive den samme planmæssige og uavbrudte agitation som i det foregaaende aar, men har istedet maattet nøie sig med leilighetsvise foredrag. Man har fortrinnsvis tat sigte paa ved den utførte agitation at styrke de bestaaende avdelinger. Stiftelsen av nye avdelinger har man derimot ikke efterstræbt, idet man frygtet før, at nystiftede avdelinger hadde vanskelig for at opta det tildels indviklede og vanskelige valgarbeide, som er forbundet med et kommunevalg. Forretningsudvalget raadet heller ikke over de fornødne kræfter til at kunne yde de nystiftede avdelinger den støtte og bistand, som man kunde ønske. Man kan derfor ikke peke paa stiftelsen av saa mange nye avdelinger i aarets løp; men vi tror dog, at de ældre avdelinger til gjengjæld har bundet saa meget mer i indre styrke og samhold, at det mer end opveier fordelene ved den forønskede økning i avdelingsantallet.

Den længste uavbrudte agitationstourné foretoges av lærer Gjostein fra Stavanger. Vi var saa heldig at saa ham engagert til en ca. 3 uers agitationsreise i juli maaned isjor, umiddelbart efter landslærermøtet, hvor han var tilstede som delegeret. Hans agitationsreise utstrakte sig til de dele av amtet, hvor kommunikationerne muliggjorde

foredrag hver dag. Han holdt ialt 17 foredrag i forskjellige dele av amtet.

Foredragene, som omhandlet frit skolemateriel og sykepleien ført over i beskatningen, var meget instruktive og av stor værdi for det forestaaende kommunevalg. Moterne var ogsaa, naar man tar i betragtning, at det var i den travle aarstid, sjelden godt besøkte og i det hele tat vellykkede.

De fleste foredrag i amtet er holdt av amtsorganisasjonens formand. Han har talt i de fleste avdelinger og i eufelte endog gjentagne gange, likesom han har holdt foredrag paa flere steder, hvor vi endnu savner nogen organisasjon.

Av foredragsholdere, som har ydet bistand eiter aumodning av forretningsutvalget, kan nævnes: Svend L. Skaardal, lærerne D. Guldal og O. K. Ribsfog, red. A. Buen, Herman Aars, A. Kalvaa, mastiniist Olaf Lie og fru Aasen. Desuten har forretningsutvalgets medlemmer talt ved forskjellige offentlige moter og sammenkomster. Et større møte av vigtighet holdtes i Melhus den 1. mars med foredrag av firkejanger og medlem av den departementale komite Gunstein Andersson fra Hongsund.

Som et viktig led i agitationen maa nævnes arbeiderpressen. Den har stadig vokset i utbredelse utover amtet, men det mangler dog endnu meget paa, at den har den læsefreds, som den fortjener. For vi faar den ind i de fleste smaakaarshjem, for magter vi heller ikke den oppgave, vi har sat os. Det maa derfor bli en av de allerviktigste oppgaver i vort agitationsarbeide omfring i avdelingerne at virke for arbeiderpressens vekst og utbredelse. Et væsentlig savn er det, at „Nyt Tid“ endnu ikke har nogen landsutgave (ukeutgave). Spørsmålet har gjentagne gange været oppe i forretningsutvalget, og det var ogsaa for vel et halvt aar siden gjort skridt fra Trondhjems arbeiderpartis side om at faa saken drøftet og utredet i forening med amtspartierne i Trondelagen. Vi stillet os straks villig, men anskaffelse av rota-

tionspresse m. m. i bladet bevirket, at Trondhjems arbeiderparti opgav for nærværende tanken om en landsutgave, og spørsmålet blev saaledes utstøtt indtil videre.

Dernæst maa utbredelsen av socialistisk literatur nævnes som et virksomt led i vort agitations- og oplysningsarbeide. I det foregaaende aar fulgte amtsorganisasjonens utsendinger brochurer for ialt 270 kroner. Saar har ialget været mindre, fordi man ikke har været istand til at drive en slik systematisk agitation som i det foregaaende aar.

Av det kontante literaturjalg er tilflydt partikassen 20 pct. rabat eller kr. 39.18.

I tilslutning hertil maa noteres, at forretningsutvalget iaar i likhet med det foregaaende aar utgav et valgprop, som tryktes i et oplag av 5000 og utdeltes gratis.

I aarets løp er der arrangert to arbeiderstevner av amtspartiet.

Slike stevner bør bli mer almindelig end de hittil har været. Særlig bør de lokale foreninger eller herredspartier søke at faa arrangert mindre stevner paa den vakre aarstid. Det er som regel en heldig maate at samle folk paa, og man bør ikke la nogen anledning gaa sig forbi, naar det gjælder at sprede oplysning om vore principer og ideer.

Ved den skandinaviske arbeiderkongres i Kristiania i september deltok som amtsorganisasjonens repræsentant Gunnar Rvaal.

Medlemsantallet har i betragtning av det agitations- og organisasjonsarbeide, som er utført i aarets løp, steget ganske jevnt. I Indre Fosen 3 avdelinger med 99 medlemmer (derav 35 kvinder); i Orkedalen: 3 avdelinger med 207 medl.; i Gauldalen: 18 avdelinger med 308 medlemmer (derav 86 kvinder); i Strinden: 9 avdelinger med 285 medl. (32 kvinder). Til sammen 32 avdelinger med 1399 medl., hvorav 153 kvinder.

Ved aarstmøtet i 1907 hadde partiet 28 avdelinger med til sammen 1030 med-

lemmer. I aarets løp er en afdeling, Kjoli grubearbejderforening, opløst paa grund af arbejdsstansning. Av nyistfede afdelinger er siden sidste aarsmøte følgende indmeldt: 1) Malens arbejderforening, 2) Øvre Fjorg arbejderlag, 3) Sofnedalens arbejderlag, 4) Ranheims soc.-dem. kvindeforening, 5) Singasaas arbejderforening, 6) Løkkens grubearbejderforening.

Det samlede afdelingsantal pr. $\frac{1}{3}$ 08 blir saaledes 33, med en forøkelse i medlemsantallet av 369, derav 31 kvinder. I amtets 45 herreder har vi nu afdelinger i 20. Som man av dette vil forstå, findes der endda megen brakmark i vort amt. I en slerhet av de herreder, hvor man har mer end én afdeling, har man gaat til dannelsen av herredspartier.

Disse har en stor opgave og er et naturlig led i vor organisation. Først og fremst har herredspartierne pligt paa sig til at vareta de kommunalpolitiiske interesser, og dernæst bør de bistaa de enkelte afdelinger og amtsorganisationen i agitationsarbeidet. Forretningsutvalget vil derfor anbefale de herreder, hvor man har mer end én afdeling, at gaa til dannelsen av en fællesorganisation for herredet, forjaaviddt en jaadan ikke allerede er oprettet.

Kommunevalget. Vort partis stemmetal steg fra 766 st. ved kommunevalget i 1904 og til 1589 st. ved valget i fjor, altsaa en fremgang paa 823 st. Samtidig er repræsentanternes antal steget fra 36 i 10 herreder i 1904 og til 67 i 13 herreder i 1907, en forøkelse av 31 repræsentanter. Den største repræsentation har Malens herred, hvor vort parti nu har flertallet. Dernæst kommer Koros, Storen, Buviken, Fjorg og Malvik. Foruten de i statistikken medtagne repræsentanter er der i Budalen valgt 2 mand paa vort partis program. Men da Budalens arbejderlag endda ikke har meldt sig ind i amtsorganisationen, kunde disse ikke regnes med blandt partiets. Resultatet

tatet maa dog i det store og hele ses at være særdeles tilfredsstillende.

Martin D. Tranmæl, Ole Søberg,
formand. viceformand.

Gunnar Kvaal,
forretningssfører.

Ole D. Fremo jr. A. E. Flaaloffen.

Malens arbejderparti.

Det norske arbejderpartis afdeling i Malensund har i 1907 arbeidet under meget vanskeligekaar. Efter stortingsvalget i 1906 indtraadte en slappelse, der nærmest maa tilskrives de efterveer som meldte sig i form av økonomisk overanstrengelse. Utgifterne for en seier ved sidste stortingsvalg var nemlig saa store, at man i økonomisk henseende ofret mere end partiet evnet. Dette viste sig straks efter valget. — Saa meldte reaktionen sig. — Styret fik nu den vanskelige opgave at jøge at arbeide partiet i ligevegt igjen. Dette er endnn ikke helt lykkes os. Dog bør det bemærkes, at under dette arbeide har mange utrættelige partifjæller staat os bi, — og diciplinen har været god.

Foreningsantallet er det samme nu som ved aarets begyndelse, nemlig 13 foreninger. Medlemsantallet er dog betydelig reduceret, som følge av at en stor del arbeidere der har opholdt sig her under byens gjenreising er reist herfra. Dette har bevirket en reduktion i antallet fra ca. 500 til ca. 300 partimedlemmer.

Man mener dog, at yderligere nedgang er usandsynlig, da man nu er indtraadt i de tidligere normale forhold.

Kan man saa magte at starte eget organ igjen, og tillike holde organisationsarbeidet vedlike, er en jevn, rolig tilslutning sandsynlig.

Det mest byrdefulde for partiet er dog „Nybrot“s gjæld, men haaber man dog paa en inkessiv avvikling av denne.

Ved sidste kommunevalg satte vi ind i bystyret 8 mand, altsaa en forøkelse av 2 repræsentanter. I betragtning av den

daarlige økonomiste stilling og uten presjeorgan som taleror, er jo en liten økning baade i repræsentation og stemmetal de bedste tegn paa at socialismen er grundfæstet ogsaa i Kalesund, og at utfigterne for at kunne overvinde den nuværende vanskelige stilling ikke er de allerværste.

1. maiestiftligheterne var ogsaa i 1907 særdeles vellykket. Redaktor J. Angell Olsen var dagens taler. Tilslutningen var god, og sympatien for dagen synes at stige hos vore meningsmotstandere.

Det som for tiden optar vore organisationers største interesse, er det paatænkte nye blad. Bladet skal begynde at utkomme fra 1. april dette aar.

J. Sak Pileberg, K. Karljen,
formand. sekretær.

Det norske arbeiderpartis avd. i Bergen.

Marzberetning fra 15. marts 1907 til 15. marts 1908.

Demonstrationstoget 1ste mai var be- gunstiget av bra veir og hadde god til- slutning. I toget saaes flere nye faner og foreninger. Toget avsluttedes i Borne-

parken. Taler for dagen holdtes av hr. Joh. Gudmundsen. Hr. Alb. N. Arnevig talte for organisationen. Om aftenen af- holdtes folkefest i Folkets hus' festsal. Folkestolen hadde i likhet med tidligere aar fridag.

Den 17. mai arrangeredes med partiets bistand kvindetog til fordel for almindelig stemmeret for kvinder.

Av politiske møter utenfor valgkampen har været avholdt to med foredrag av hr. stortingsmand L. O. Sæbo.

Foran kommunevalget i december ut- solbede partiet en kraftig agitation; man nyttiggjorde sig alle de midler og kræfter, som stod til styrets disposition. Følgende talere afholdt et eller flere foredrag: Nas- mus Abrek, Angell Olsen, Alb. Arnevig, Joh. Gudmundsen, K. Hopp, fru Anna Nilsen, S. M. Dofsjon, S. Ejurseth, L. O. Sæbo og Fr. Wolff. Av utenbys talere holdt hr. Joh. Gjostein fra Stav- anger foredrag i Folkets hus' festsal jon- dag for valget.

Ved valget den 2. december øgede partiet sit stemmetal til 5066 og bejatte 24 platie i det nye hystyre.

Forøvrigt henvises til nedenstaaende

Statistik over valgene 1898—1907.

Aar	Godkjendte stemmer	Deraf:								Repræsentanter				
		Høire		Venstre		Afholdsp.		Sociald.		Høire	Venstre	Afholdsp.	Sociald.	Tilf.
		St.	%	St.	%	St.	%	St.	%					
1898	3946	1465	37.10	1702	43.10	453	11.50	326	8.20	29	33	8	6	76
1901	11000	4500	40.90	2700	24.60	1700	15.40	2100	19.10	29	19	12	16	76
1904	12775	4891	38.30	3067	24.00	2082	16.30	2735	21.40	29	19	12	16	76
1907	15735	5780	36.70	2947	18.70	1942	12.30	5066	32.30	29	14	9	24	76

Gruppemøter har været afholdt foran de hystyremøter, hvor saker av større eller prinsipiell betydning har været til behand-

ling. Bladet „Arbeidet“ har ogsaa i det for- løbne aar hat en meget god fremgang. Uplaget, der pr. december 1906 var ca.

5800 er pr. december 1907 steget til ca. 8000. Bladets økonomiske fremgang maa ogsaa siges at være tilfredsstillende, idet regnskabet udbiiser et driftsoverskud av kr. 4850.

Man undlater ikke i denne forbindelse at gjøre opmærksom paa, at „Arbeidet“ i de 2½ aar, som er hængaat siden bladet blev overtat av og kom ind under parti-afdelingens ledelse, har git et samlet driftsoverskud av kr. 8140.

Efter at paaløbne tap er helt avstrevne og man desuten har kunnet anskaffe inventar for ca. kr. 600, viser status pr. 31. december 1907, at „Arbeidet“ nu har fuld valuta for den bladet paahvilende gjæld.

Det økonomiske ansvar av ca. kr. 7500, som partiavdelingen ved overtagelsen av bladet paatog sig, er den nu lettet for, idet bladet har optjent dette underskud.

Stillingen maa saaledes i sieblikket siges at være god. Der forestaar imidlertid omfattende forandringer, som vil stille store krav til bladets økonomiske evne. Det gjælder derfor, at man fremdeles i alle henseender holder oppe den interesse og den aarvaagenhed overfor bladets affærer, som man i den forløbne tid har kunnet glæde sig ved.

Følgende foreninger har i aaret tilmeldt sig avdelingen:

Korlestjærernes forening,
Løsarbeidernes forening,
Arbeiderpartiets kvindeforening og
Blikkenslagerkvindenes forening.

Utgaaet er:

Kvindelig arbeiderforening,
Diskussionsklubben „Skuld“ og
Avisbudenes forening.

Partiavdelingen er for tiden tilsluttet av 31 foreninger med ca. 1600 medlemmer.

R a s m u s A b r e f.

Svar Høtledi.

Drammen.

Der er i aarets løp avholdt 40 partistyre-møter, hvor 180 saker er behandlet, samt 4 medlemsmøter, 2 generalforjamlinger og 5 ekstraordinære generalforjamlinger, 4 kombinerte partistyre- og kommune-fraktionsmøter, 4 første mai-komite-møter, en aarsfest, en barnefest, samt 5 andre festlige tilstelninger.

Partiet har iaar i likhet med tidligere aar været i meget stærk utvikling, der er saaledes indmeldt 8 nye organisationer, samt endel direkte medlemmer. Der er ved aarsstiftet 21 tilsluttede foreninger i partiet.

Der er iaar i likhet med tidligere demonstreret 1. mai til fordel for 8 timers dagen. Demonstrationen var større og ihlbigere end nogensinde for og tællede 1200 voksne mænd og kvinder. Tale for dagen holdtes av hr. redaktør Torgeir Braa.

Der er ligeledes avholdt et protestmøte mot indførelse av stytning i folkeskolen, med foredrag av Torgrim Bilstad. Møtet var godt besøkt. En resolution i sakens anledning blev enstemmig vedtat. Partiet har i aaret deltatt i 3 valg, 2 forligelses-kommisærvalg og hostens kommunevalg.

Som forligelseskommisær var av partiet oppstillet stomater Mathias Lindal, der ved begge valg erholdt ca. 200 stemmer.

Ved hostens kommunevalg foresaldt et beklageligt uheld, idet den av partiet oppstillede liste paa kommunerepresentanter blev forsent indleveret, hvorfor den ikke blev godkjendt som officiel liste.

Partiet besluttete at oppstille „bild“ liste, hvorpaa 40 navne var oppført.

Tiltrods for den uheldige situation og de smaa utsigter partiet hadde for at bli representert, mønstredes der dog 1309 st. — et stemmetal som under almindelige forhold vilde oket partiets representation fra 13 til 20 mand. En tilvekst i stemmetal fra forrige valg paa henved 500 stemmer.

Partiet opnaaet at faa indsat en repræsentant og som saadan valgtes overkonstabel D. Wægen.

I agitationen for kommunevalget blev afholdt 5 møter med foredrag, hvor d'hr. doktor Oskar Nilsen, lærer P. Skard, Torgeir Braa, Andreas Nilsen og Mathias Lindal optraadte som talere.

Partiet har likeledes efter en ihærdig kamp gjenrobret Drammens arbeiderforening, saa vi nu har flertal i bestyrelsen.

Partiets økonomiske stilling kan og saa sies at være paa fast grund, saa for Drammens arbeiderparti har aaret 1907, trods uheldet med valglisten været et godt udviklingsaar.

M i l s F o l k e d a h l.
formand.

Kristianssand S.

Partiet har i 1907 hat god fremgang. I alle valg som har foregaaet har vi deltaget. Forligelseskommissær-suppleanten besatte vi i september, og i skoletilsynsvalgene deltog vi og besatte samtlige 5 skoler med vore folk. Hr. Braas foredrag i november kan vi takke for en stor del resultaterne av valgene.

12 foreninger er tilsluttet partiet.

P. S o r e n s e n,
formand.

Moss.

Partiet bestaar af følgende foreninger nemlig: Mollearbeidernes, Bryggearbeidernes, Jern- og metalarbeidernes, Bakersvendenes, Træarbeidernes og Formernes foreninger samt Moss' socialdemokratiske forening. Ialt 7, der tilsammen tæller 260 medlemmer.

Det væsentligste arbeide i det forløbne aar utenom det sædvanlige indre samarbeide har hovedsagelig bestaaet i bystyrkevalget, idet partiet for første gang deltog i dette valg. Allerede i febr. optok hovedstyret spørsmålet om aarets valgarbeide til behandling og søgte at danne et grundlag for arbeidet med

spesielt henblik paa utbredelse af parti-principerne ved agitation og foredrag; til dette er benyttet partiets egne kræfter med undtagelse af et foredrag afholdt af overretsagfører Puntervold.

Selve valgkampen jortes med ihærdighet fra alle hold og ikke mindre end 7 grupper var anmeldt med sine lister.

Utskaaret fra det lokale kampvaaben pressen, maatte partiet nøies med at faa sine meninger utbredt ved brochurer. Resultatet af valget blev for partiet 10 repræsentanter.

Av større betydningsfulde saker har inden partiet været oppe tanken om et folkets hus, lokalpresse og barneorganisation (? søndagskoler); men er henvist til videre behandling senere og vil bli gjennstand herfor jnarest.

Paa 7. skandinaviske arbeiderkongres var partiet repræsenteret ved sin formand C. Jenssen.

H. G r i m s r u d,
sekretær.

Sarpsborg.

Aaret 1907 har været et kampens aar for organisationen i Sarpsborg, et kampaar som har sat sine merker i organisationens historie.

Den store lockout, som blev iverksat i mai maaned hjalp til i stor utstrækning at styrke og befæste organisationsprincippet og samholdet baade i saglig og i politisk henjende. Bistnok krævede denne kamp store økonomiske ofre baade fra den enkelte og organisationens side, men ved den store seier, som organisationen vandt ved kampens heldige utfald er man forvisset om, at baade tid og penge var vel anvendt og har git rigt utbytte.

Vor politiske organisation kan i det forløbne aar ikke paavise nogen særlig stor styrke fra foregacende aar i numerisk henjende, men en sikker og jevn fremgang, og en stadig stigende interesse for de politiske spørsmaal, har bevirket, at vor

partiavdeling i indre fasthet og styrke har gjort store fremstridt.

I begynnelsen av aaret talte vor partiavdeling ca. 800 betalende medlemmer i 10 foreninger. I det forløbne aar er indmeldt 2 nye foreninger saa at partiet ved aarsstiftet tæller 1011 betalende medlemmer i 12 foreninger.

Sarpsborg arbeiderparti har i aaret holdt 7 partimøter og 14 styremøter, hvor der tilsammen har været behandlet 61 saker, desuten har partistyret og vor kommune-fraksjon holdt fællesmøter, hvor flere kommunale spørsmål har været indgaende drøftet og forberedt.

Der er i aaret holdt 9 større offentlige møter, med foredrag af forskjellige talere.

Iste maidemonstrationen var efter forholdene vistnok en av de største i landet. Under togets marsj gjennom gaterne var det en sjeldenhet at je en arbeider paa fortauget, de var med i toget altsammen.

Ogsaa 17de maidemonstrationen for kvindestemmeretten var talrig og imponerende trods at Borregaards fabriker den dag gif med inld kraft.

Vor partiavdeling har med held deltat i de offentlige valg i aarets løp. Ved valg paa tilsyn for folkeskolen seiret vor liste i sin helhet.

Ved valg paa forligelseskommisær valgtes vor kandidat inedker Ant. Underjen som forligelseskommisær og forretningsfører Ludv. Enge som 2den suppleant, da høires og venstres fælleskandidat blev Iste suppleant.

Ved kommunevalget viste det sig at vort parti var gaaet frem med 217 st. siden forrige kommunevalg, idet vor liste opnaadde 556 st. og representantantallet i kommunestyret blev denne gang 14 mot 11 i forrige periode.

Vor partiavdeling har tat kraftig del i agitationen for vor presse, i særdeleshet for vort lokalorgan Smaalenes Socialdemokrat som nu har 800 abonnenter paa stedet, dette antal er jo alt forlidet og

der trænges fremdeles et ihærdigt arbeide for bladets utbredelse.

Hovedorganet „Socialdemokraten“ er noksaa godt utbredt paa stedet, men ogsaa her trænges et uanstelig arbeide.

Vor kommune-fraksjons arbeide blev i stor grad hæmmet ved den store lockout, som holdt paa at sætte hele det kommunale maskineri istaa, da det en tid saa meget utrygt ut. Utfigterne til at saa forskjellige reformer paa det kommunale omraade fremmet var yderst småa, hvorfor kommune-fraksjonen fandt det klogeft ikke at opta til behandling de reformer, som vort program paapegte, og som krævel store bevilgninger, forend man var kommet over de daværende vanskelige tider.

Ved budgetbehandlingen lyffedes det os dog at saa enkelte smaating igjennem, nemlig en forhoielse av belobet til distritterum og epidemiske sygdommes behandling, hvorimod vort forslag om frit skolemateriel for folkeskolens elever saldt mot socialdemokraternes slemmer.

I kommende aar vil flere forslag til gjennemførelsen av vore programpunkter bli fremsat.

Hermed er i korte træk pegt paa det væsentligste av aarets arbeide inden vor partiavdeling, og vi baaber, at vi i fremtiden maa bli istand til at utrette et større og gavnligere arbeide til arbeiderklassens friggjørelse og lyffe.

Ant. Underjen,
formand.

Trondhjems arbeiderparti.

Trondhjems arb parti har ogsaa i 1907 gaat jevnt fremad. Vedutgangen av 1906 tælltet partiet 39 foreninger med tilsammen 1871 medlemmer. I aarets løp er 12 foreninger kommet til, nemlig: Trossa formerforening, Elektrikerne's forening, loge „Marcus Thrane“, Cementoperne's forening, Stenarbeidernes forening, Garveri-arbeidernes forening, Gasverksarbeidernes forening, Risarbeidernes forening, Arbeidskvindernes jagforening, Trondhjems bot-

binderforening, Musikernes forening og Glas arbejdsmandsforening. 2 foreninger er gaat ut, nemlig Haandverksjvendenes forbund og Mineralvandsfabrikkens arbejderforening, som begge er opløst. Ved aarets utgang stod saaledes i det hele 49 foreninger tilsluttet partiet med tilfammen 2233 medlemmer. Foreningernes antal er altsaa i aarets løp øket med 10 og medlemsantallet med 362, en forøkelse, som er større end den har været paa flere aar, og som lover godt for fremtiden.

Partiets aarlige generalforsamling afholdtes den 28. mars. Desuten holdtes ekstraordinær generalforsamling den 27. oktober.

I begyndelsen av aaret afholdtes to protestmøter mot regjeringens forslag om indførelse av skytning som tvungent sag i folkeeskolen. Det første holdtes i arbejderforeningen „Sverre“ den 31. januar med foredrag av A. Kalvaa, og det andet holdtes i Flens goodtemparlokale den 2. febr. med foredrag av lærer Ribsfog. Paa begge steder vedtoges protestresolution, som blev indsendt til stortinget.

1ste mai-demonstrationen var helt igjennem vellykket. Samlingstiden for toget var sat noget tidligere end for, nemlig til kl. 2¹/₂; men trods det var deltagelsen fuldstændig saa stor som nogen gang for, og dr. Alfred Griksens alvorlige, varme og manende tale blev mottat med begeistring av den forstaaelsesfulde tilhørsforare. Om aftenen holdtes fest paa Eksercerhaven, hvor ogsaa dr. Griksen talte, og i Arbejderforeningen, med tale av snekker Brevig. Paa begge steder var besøket meget godt og stemningen udmerket.

Den 21. mai holdtes protestmøte i anledning av regjeringens holdning til det russiske socialdemokratiske repræsentanter, som ønsket at føre sine forhandlinger paa norsk grund.

Hytaarsfesten holdtes som tidligere i Arbejderforeningen og var bedre besøkt end nogen gang for. Festtalen holdtes av lærer Ribsfog. Disse hytaarsfester blir omfattet

med stadig større og større interesse av partiets medlemmer.

Som tidligere blev der arrangeret en række teaterforestillinger til halve priser, og de var alle meget vellykket.

Partiets basar blev i 1907 holdt i Arbejderforeningen og bragte forholdsvis godt utbytte.

Det er stadig krav utenbys fra om at staffe foredragsholdere, og selvfølgelig er disse krav endnu talrikere i et valaar end ellers. Det har derfor været umulig for partiet at efterkomme dem alle, men man har søkt at strække sig lengit mulig. No talere, som har været utenbys i løpet av aaret, kan nævnes: Redaktor Buen, arbejder Kalvaa, journalist Tranmæl, former Nalberg, typograf Scheflo, murerjvend Lars, domkirkearbejder Kojing, fru Nlase, lossejormand Larsen, redaktionssekretær Ruud, snekker Leistad, typograf Kungstad, pakhusjormand Aurjand, sjauer Schjolberg og lærer Ribsfog. Der har været sendt foredragsholdere til flere av bygderne i Søndre og Nordre Trondhjems amt, til Kristianjund, Levanger, Stentjær, Ramsos o. j. v.

Den 15. januar holdtes valg paa forlikskommisjær, men heller ikke denne gang lykkedes det at sætte vor kandidat igjennem, trods opmøtet blandt vore folk var langt bedre end ved noget tidligere forlikskommisjærvalg. Høire anstrengte sig til det ytterste for at beholde stillingen, og med den støtte det fik av venstre, som meget energisk arbeidet for deres kandidat, greide de det ogsaa. Høires mand blev valgt med 1469 stemmer, mens vor kandidat, snekker Brevig, fik 1444, altsaa 25 stemmer for litet. Dette resultat kan vistnok imidlertid for en væsentlig del tilskrives administrasjonen av valget. Denne var efter partistyrets mening meget uheldig og blev ogsaa paaklaggt av styret; men myndighetene fandt sig ikke besøiet til at foreta noget i anledning av denne klage. Den 11. januar 08 holdtes valg paa suppleant til forlikskommisjonen, og denne gang blev resultatet av valget

et andet. Ogsaa venstre, som fandt, at kommissærvalget i januar 1907 var „et rent praktisk spørsmål“, som ikke hadde noget med politik at gjøre, og at „den ene som den anden vilde være bedst tjent med“ at faa den mand, som hoire hadde sat op, oppstillet nu sin egen kandidat. Resultatet blev da, at Brevig blev valgt med 988 stemmer, mens hoires kandidat fik 897 og venstres 145.

Det valg, som samlet den største interesse om sig, var selvfølgelig kommunevalget. Kredsiene blev inddelt i mindreroder, saa arbeidet skulde bli mere overkommelig for hver enkelt rodemand; men det var ikke mulig at opdrive det nødvendige antal mænd, som kunde avse tid til at paata sig arbeidet som rodemænd, og heller ikke alle, som paatok sig det, utførte det saa omhyggelig, som ønskelig kunde ha været. Men flere av rodemændene utførte et særdeles værdifuldt arbejde.

Bed siden av den regulære rodemandsinstitution søkte man at organisere et kvindelig agitationsforpås, som skulde ha som speciel opgave at virke blandt kvinderne.

Bed dette valg blev der i hver kreds opprettet et mandtalskontor, som var i virksomhet valgdagen.

Valget avholdtes den 3. december og hadde det utfald, at vort parti gif ut av kampen som byens sterkeste parti.

Efter det utfald valget hadde, skulde vort parti ha hat 7 pladser i formandskabet; men da hoire og liberale gif sammen ved formandsvalget, og begge avholdsgrupper ogsaa gif sammen, fik vi bare 6, og hoire og liberale fik flertal i formandskabet.

Opmøtet var ved dette valg adskillig bedre end ved det forrige. Av 12,778 stemmeberettigede avgav 7993 eller 62.55 pct. stemme. Som vanlig var opmøtet blandt kvinderne mindre godt end blandt mændene. Av 7272 stemmeberettigede mænd stemte 4780 eller 65.86 pct., og av 5506 stemmeberettigede kvinder avgav 3204 eller 58.19 pct. stemme.

Fremmøtet var mindre godt i Østbyen, særlig blandt kvinderne i 3die og mændene i 4de kreds. Alt ialt var fremmøtet daarligst i 4de kreds, der, hvor den overveiende del av de stemmeberettigede maa antages at tilhøre vort parti. Ogsaa i andre kredse var det daarligst fra utkanterne. Dette viser med tilstrækkelig tydelighet, at den overveiende del av de 4785 vælgere, som sat hjemme ved dette valg, er folk, som enten tilhører vort parti, eller som ifølge sin stilling i samfundet er naturlig forpligtet til at styrke vore rækker, naar de engang kommer. Det er trist, at det netop var slike folk, som sat hjemme, men paa samme tid gir det godt haab om endnu større fremgang ved kommende valg, og er en sterk opfordring til hver mand og kvinde i partiet om at arbejde energisk videre. Det maa drives et energisk agitationsarbeide for vore ideer. Ikke mindst maa det bli tilføjet i 4de kreds. Vore partifæller der maa lætte sig som maal at gjøre kredsen til byens mest politisk interesserte bydel. Vi maa gaa frem altid og uanstelig, indtil den dag kommer, da vi har flertal i Trondhjems bystyre.

Kommunefractionen. Vore repræsentanter i bystyret har i 1907 som tidligere søkt at benytte enhver anledning til at tale arbeidernes og de smås sak og fremme vort partis interesser. Man er ikke altid opmerksom paa, hvilken betydning et slikt vagthold har, og det er rimelig nok, da det for den væsentligste del falder i formandskabet, som fører sine forhandlinger for lukte døre og bare gir meget begrænsede referater av sine beslutninger. Men det kan man være forvisset om, at det, som i aarenes løp opnaes, ikke er saa ganske litet allikevel. Vore store program-saker er vi rigtignok ikke i stand til at sætte igjennem, saalænge vi er i minoritet. Saa snart de andre partier merker, at det rores ved de store prinsippspørsmål, klumper de sig sammen, hoire, venstre og liberale, og staar som en kompakt masse, som det er

umulig at bryte igjennem, jaalænge vi ikke raader over større styrke end vi nu gjør i formandskap og bystyre; men det, som er opnaadd, snart her, snart der, er tilfammenlagt ikke saa litet. Mange ting er gjennemført, som ikke vilde ha været det, og mange ting er hindret, som vilde ha været fremmet til stade for os og vore interesser, om ikke vort parti hadde været jaaviddt sterkt repræsentert i bystyret som det er.

Under forhandlingerne om utnyttelsen av kommunens eiendom Dronningens gate 29 lykkedes det at faa enstemmig indstilling fra vedkommende formandskapskomite for, at der skulde oprettes et arbeidshjem i tilknytning til nattely for mænd, og at disse institutioner skulde faa lokale der; men denne indstilling fik desværre ikke flertal hverken i formandskap eller bystyret.

For byarbeiderne lykkedes det at opnaa ganske betydelige fordele. Tidligere hadde bare 30 by- og havnearbeidere hat fast ansettelse. Dette antal blev i 1907 forhøiet til 80, og samtidig blev det bestemt, at de i ungdomstilfælde skulde ha fuld løn i 1 maaned.

I begyndelsen av aaret nedsatte gruppen en komite til at forberede spørsmålet om arbeiderboliger, og denne komite fik ogsaa utarbeidet tegninger med planer og overslag for opførelse av en gaard efter kaserne-systemet, men blev saa sent færdig med sit arbejde, at det ikke blev anledning til at forelægge saken for det gamle kommunestyre.

Under budgetbehandlingen for jul optok partiet sit forslag om frit skolemateriel i haab om, at venstres folk vilde stemme for det nu. Som bekjendt hadde nemlig ogsaa dette parti posten paa sit program ved sidste valg. Imidlertid blev det bare en 3—4 venstremænd, som stemte for; resten stemte imot ogsaa denne gang. Antagelig vilte de sig ikke bundet til at handle eiter sit valgprogram for efter jul. Saken er nu igjen optat og vil bli behandlet i den nærmeste fremtid, og hvis venstre holder hvad det lovet for valget, vil den ogsaa bli vedtat.

„Ny Tid“. Fra 1. november 1905 blev „Ny Tid“ utvidet i format, og samtidig blev der anskaffet maskiner og skrift for ca. 18,000 kroner. Bladet blev den gang trykt i et oplag av 2800 eksemplarer, og man gif ut fra, at man vilde klare sig i en aarrække med den dobbelt-hurtigpresse, som da blev anskaffet. Abonnementsantallet øket imidlertid langt rasere end forutjat. Allerede 3—4 maaneder efter utvidelsen var det steget til 3600, ved utgangen av 1906 var det yderligere steget til 4500, og ved utgangen av 1907 tryktes bladet i et oplag av 5400 eksemplarer. Man blev snart klar over, at det uuder disse forhold var umulig at greie det i længden med den gamle presse, og den 14. oktober besluttet partistyret at anskaffe rotationspresse. Samtidig med anskaffelsen av ny presse blev der foretat en indgaaende forandring og restaurering av trykkeri- og ekspeditionslokalerne, likejaa blev bladets format utvidet. Dette er den anden utvidelse, som i løpet av kort tid er foretat, uten at abonnementsprisen er forhøiet, og det kan nu med trygghet sees, at „Ny Tid“ ikke bare er byens billigste dagblad, men at den er forholdsviis langt billigere end nogen anden av byens aviser, naar hensyn tages til den betydelige stofmængde, som den leverer.

Hvor meget disse nyanskaffelser og forandringer vil andra til, har man enddr ikke fuld oversigt over; men det blir selvfølgelig ikke litet. Det er man klar over. Antagelig vil det hele beløpe sig til ca. 24,000 kroner. Selvfølgelig vil dette medføre, at der i den nærmeste fremtid maa kræves store ofre av partiets medlemmer. Paa den anden side er bladets stilling nu sterkere og dens fremtidsutsigter lysere end de har været nogen gang tidligere. Der er jaaledes ingen grund til ængstelse. Større nyanskaffelser vil det nu ikke bli tale om paa lang tid. De maskiner, som er anskaffet, vil tilfredsstillende travene i en række av aar. Vi kan derfor sætte alt vort arbejde paa dette omraade ind paa at

dække vore økonomiske forpligtelser, og med den store utbredelse bladet nu har, og den raske utvikling det befinner sig i, skulde det ikke falde saa vanskelig. Fortsaaelsen av bladets betydning er da ogsaa saa stor, og interessjen saa sterk inden partiet, at det vil forståa at ta de byrder, som vil falde i den tid som gaar, for vanskelighetene er overvundet.

*

Av det som her er anført, vil det sees, at det har været utvikling og fremgang paa alle fanter. Trondhjems arbeiderparti

befinder sig i rask vekt. Det viser ogsaa det forløpne aar. 1907 har været et godt aar for partiet. Vi glæder os over det som er opnaadd, over de stridt som er tat, de seire som er vundet. Det er nye bevis paa, hvad som kan utrettes ved samhold og energi, maalbevidst arbeide, og ansporer derfor til fortsat arbeide. Det skal være en glæde for ethvert medlem av partiet at bidra sit til, at veksten ikke bare fortsætter, men ofer for hvert aar som gaar.

L. Alstad,
formand.

L. K. Ribsig,
sekretær.

Kommunevalgene 1907.

Amtene.

Amt	Kommune	Valgindte itemmer 1907		Repræsentanter		Valgte loc.-dem. i 1904	Anm.
		Talt	Arb.- partiet	Talt	Valgte loc.-dem.		
Akershus amt	Billestrøm	834	293	16	6	3	
	Stedsno	613	209	16	5	3	
	Vestre Bærum)	769	144	16	3	3	
	Østre Bærum)	1377	513	16	6	7	
	Ullensaker)	945		24	6	11	
	Hovin)			20	9		
	Østre Aker)	1133	588	12	6	4	
	Vestre Aker)	1298	546	12	5		
	Nordstrand)	1274	114	12	1	10	
	Ullern)	1122	517	12	6		
	Gjerdrum	266		24	5		
	Aker	899	173	24	4	4	
	Nesodden)	451		12	4	4	
	Oppegaard)			4	2		
	Fet	494	156	24	6	4	
	Urfog)	1038		16	8	4	
	Blaker)			12	3		
	Gidsvold	1588	? 370	48	9	9	
	Næs)	443		28	4	2	
	Nordby)			2			
	Vorenstogen	285		12	2		
	Kraakstad	150		32	1	1	
	Mittedal	545		20	6	4	
Sistogen	131		12	1			
Hurdalen	226		16	1			
Næs	1239		40	3			
Enebakk	123		24	1			
Nannestad	626		36	3			
					118		
Søndre Bergen- hus amt	Karstad	596	257	20	10	2	
	Mjøen	471	150	24	7		
	Haus (S. Arne)			28	2		
					19		
Bratsberg amt	Hiterdal	925	210	32	6		
	Gjerpen	681		40	10		
	Saude	449		28	3		
	Solum	1052	368	32	14		
	Laardal	231	60	24	2		
					35		

Amt	Kommune	Udgivne stemmer 1907		Repræsentanter		Valgte soc.-dem. i 1904	Anm.
		Talt	Arb.- partiet	Talt	Valgte soc.-dem.		
Buskerud amt	Frogner, Vier			20	4		
	Røken	878		20	9	6	
	Hurum	715		20	7		
	Modum	2014		32	12	10	
	Norderhov	1124		16	6	7	
	Haug		12	6			
	Fistum		8	1			
	Øvre Eker	1550		16	4	8	
	Bakke		8	3			
	Nedre Eker	816	452	20	11	4	
Lust, Sandsvær			4	2			
					65		
Hedemarkens amt	Bang	1130	304	24	7	7	
	Furnes	421		20	? 3		
	Nasnes	959		24	12	8	
	Ørue	919	27				
					22		
Jarlsberg og Larviks amt	Stoger	567		28	6	2	
	Strømsgodset		3				
	Botne	294		20	3		
	Sande	348		24	6		
	Hof	362		8	4		
	Sillestad		8	2			
Sandherred	602		32	5		1 kvinde.	
					29		
Kristians amt	Jevnaker	522		16	9		
Lister og Mandal	Vennesla	389		12	7		
Nedenes amt	Diestad	295	? 68	24	5		
	Jveland	185		12	3		
						8	
Nordlands amt	Mo	817		20	8		
	Dverberg	475		24	2		
	Hadjel	430	200	20	4		
					14		

Amt	Kommune	Utgivne stemmer 1907		Repræsentanter		Valgte soc.-dem. i 1904	Anm.
		Talt	Arb.- partiet	Talt	Valgte soc.-dem.		
Smaalenenes amt	Åltim	633		20	2		
	Skjeberg	415		36	6		
	Glemminge	1557	743	28	14		
	Torsnes			12	3		
	Kraakerøy	637	246	16	6		
	Borge	1072		16	4		
	Moi's herred	242	118	16	8		
	Tune	741		32	8		
	Gidsberg	771		32	2		
	Hobøl	247		20	2		
					55		
Stavanger amt	Hoiland	455		24	6		4
	Hessestad	259		12	1		
					7		
Tromsø amt	Kvæfjord	283		20	14		
	Karlssø	161		12	12		
	Lynge	623		20	14		
	Trondenes	735		32	9		
	Balsfjord	150		20	18		
	Lenviken	437		20	11		
	Helgo	62		12	8		
	Tromsøfundet	235		24	24		
						110	
N. Trondhjems amt	Stjordalen	422		24	3		
	Sparbu	230		13	5		
	Noren	177		12	3		
	Stenfjær	635		20	2		
					13		
S. Trondhjems amt	Bjugn	106	95	12	2		4
	Orlandet	216	45	16	0		4
	Orkedalen	493	85	28	4		1
	Moros	1045	435	20	9		7
	Nalen	376	215	16	10		6
	Holtaalen	177	50	12	3		1
	Storen	243	107	16	7		6
	Horg	178	72	16	6		6
	Flaa	112	22	12	2		2
	Melhus	291	62	20	4		3
	Ulviken	133	45	12	5		3
	Kløbu	222	73	12	4		4
	Strinden	435	124	20	5		4
Malsvif	472	159	16	6		4	
					67		

Byerne.

By	Avgivne stemmer 1907		Repræsen- tanter 1907		1904 Arbeiderpartiet		Anm.
	Talt	Arbeider- partiet	Talt	Arb.- partiet	Stemmer	Repr.	
Malesund	3285		52	8		6	
Arendal	1669		52	5			
Bergen	15735	5066	76	24	2735	16	1 kvinde
Drammen	4036	1309	60	1	847	13	
Egersund	670		28	3			
Fredrikstad	3384	485	52	7	245	4	
Fredrikshald	2216		52	13			
Gjøvik	802		28	5			
Hamar	1380	458	36	11		6	1 kvinde
Haugesund	1723	394	44	10		6	
Horten	2324	502	44	9			
Hønefoss	598		20	3		3	
Kongsberg	1182	247	36	7			
Kragerø	826		36	6			
Kristiania	46456	14589	84	27	9517	23	1 kvinde
Kristiansand	2933	667	52	12		7	
Kristiansund	2313	442	52	10	175		
Larvik	2281	379	52	9		6	1 kvinde
Levanger	373		20	2			
Lillehammer	963	261	28	8			
Mosjø	1740		44	10		7	
Ramsø	613		20	8		6	
Narvik	953		28	16			
Rorsgrund	1324	92	28	2		3	
Sandejord	844	198	28	7		2	
Sarpsborg	1503	556	36	14	339	11	1 kvinde
Skien	2201	254	52	6			
Stavanger	7347	1780	68	17	1109	14	
Trondhjem	7993	2802	68	25	2008	22	1 kvinde
Vardo	633		20	10			

§ byerne ialt **295**

§ landskommunerne er eiter ovenstaaende opgave valgt 578, der tilligemed byernes 295 utgjør ialt **873 indvalgte socialdemokrater i 1907**. Antallet av vore repræsentanter i kommunestyrrerne er iaaledes mere end fordoblet fra 1904.

Følge „Nordlys“ har Arbeiderpartiet desuten seiret paa følgende steder i Tromsø amt : Nor- og Sorreien, Malangen, Sorfjorden, Ibbestad, Salangen, Berg og Torsten; opgaverne her er kun hentet fra forskjellige aviser og er meget mangelfulde.

§ Finmarken skal Arbeiderpartiet ha seiret i Loppen og Syd-Varanger.

Fortegnelse over de valgte kommunerepræsentanter.

N a m s o s :

Gerhardsen, Gerh., jagarbejder.
 Beglo, Ludvig, do.
 Andreasen, Herman, jagmester.
 Gaagenen, Gaagen, typograf.
 Andersen, Johan M., jagarb.
 Jakobien, Ingebr., dreier.
 Halieth, Johan, jagarbejder.
 Vortad, Ole M., jiler.

H o r t e n :

Heraldien, H. V., mekaniker.
 Reine, Kristian, imed.
 Knudsen, K., ineffker.
 Holtan, Chr.
 Lovaas, maskinist.
 Loddengaard, artilleriarb.
 Riisen, Anton, huseier.
 Larsen, Hans, maskinarb.

L i l l e h a m m e r :

Riisjen, Petter, urmater.
 Bæffelund, Berni, typograf.
 Sandvold, Ole, jagteskipper.
 Syverien, Thorvald, malersv.
 Clausen, Peder, jagarbejder.
 Rinsrud, Berni, vogmand.
 Anderien, Laurig, kommunearb.
 Hemma, Fredrik, ineffker.

P o r s g r u n d :

Anderjen, Lars, baker.
 Olsen, Hans, tommermand.

S t i e n :

Saltvig, P. K., stomater.
 Wang, E. W., politikonjabel.
 Riisen, Ludv., ineffker.
 Hansen, Hans, lagermand.
 Johannesen, Emil, istradder.
 Telleffen, Th., fabrikarbejder.

S a n d e f j o r d :

Jire, Thore, arbeider.
 Holth, H. C., politiberjent.
 Naupang, Anders, platarbejder.
 Jensen, Hans C., klinker.
 Skalberg, Sofus, stomater.
 Anderien, Henrik, kjoymand.
 Hagberg, Th., malermester.

A r j a n d S. :

Gunderien, Gabriel, tommer.
 Moe, A., stomater.
 Jakobien, Karl, maler.
 Brundvand, Olav, ineffker.
 Bertelsen, Carl, do.
 Riisen, Riis, bygmester.

Solheim, G., stomater.
 Kristianien, Oskar, jagmester.
 Gjervoldstad, A., nuer.
 Gultman, Otto, do.
 Sorenien, Afsel, maskinarbejder.
 Sorenien, Peder, jerndreier.

L a r v i f :

Engvoldsen, N., disponent.
 Andersen, Oscar, tobakspinder.
 Hansen, Carl, rebslager.
 Melbye, Carl, jagarbejder.
 Engvoldsen, Louise, fru.
 Arnejen, Axel, tobakspinderf.
 Hansen, Chr., do.
 Dahl, Hans A., kjoymand.
 Larsen, Chr., ineffker.

K r i s t i a n i a :

Tynæs, Martha, fru.
 Guldal, Joh., ineffker.
 Gjoften, O. G., instrumentm.
 Alsaksrud' L., fontorist.
 Vian, Ole D., forretningsfører.
 Hilton, Thv., garver.
 Hansen, Eilert, arbejdsformand.
 Nansen, O. T., sporveiskonduktør.
 Knudien, Chr. H., boktrykker.
 Iverien, Sverre, forretningsf.
 Namodt, Arnt, mekaniker.
 Sethil, Gunnar, stenarbejder.
 Teppeien, C. kjoymand.
 Ringaard, M., forretningsfører.
 Riisjen, Magnus, guldimed.
 Jensen, Ludv., assistent.
 Dahl, Johs., fuldmægtig.
 Halvorien, Jakob, telefonarb.
 Riisjen, Poul Egede, ingeniør.
 Torp, Aug., murer.
 Ruud-Johansen, P. A., malerm.
 Lindahl, G., platarbejder.
 Jørgenien, Ivar, hjerer.
 Rivit, O., losseformand.
 Regnøll, Joh., handelsborger.
 Mittet, N., istradder.
 Elton, S. C., bakermester.

V e r g e n :

Sæbo, L. O., stomater.
 Rabref, Rasmus, fontorjuldin.
 Sundal, Rejper, kommunerevisor.
 Krauf, N., boktrykker.
 Gudmundien, Joh., stenarb.
 Wolff, Francis, adjunkt.
 Weggen, B., ekspeditor.
 Bragstad, K., jernskipsb gger.
 Hopp, A., lærer.
 Mtonnien, G., handelsborger.
 Sjurterb, H., imed.

Otterstad, J., imed.
 Samuelien, M., bakermester.
 Arnevig, A. R., typograf.
 Riisjen, Anna, fru.
 Murtad, N., lagerarbejder.
 Olofsjon, H. M., journalist.
 Tjonneland, S., murivend.
 Njelde, M., stenarbejder.
 Enitad, K., sængelsbetjent.
 Halvorien, G., stomaterivend.
 Umble, Chr., renovationsarb.
 Sandahl, L., typograf.
 Ingebrigtsjen, O., malersvend.

D r a m m e n :

Bægen, O., overkonjabel.

S a r p s b o r g :

Kristianien, Ole, maskinist.
 Anderien, Ant., ineffker.
 Enge, Ludv., forretningsfører.
 Vorgen, Oskar, baker.
 Johannesen, Karl, formand.
 Nerbn, Julius, torlægger.
 Olsen, Petter M., mekaniker.
 Hansen, Oskar M., murer.
 Enge, Anna, fru.
 Guharvien, Hans, jiler.
 Hansen, Karl Joh., arbejder.
 Anderien, Albert, blitkenil ger.
 Halvorien, Ole, jagarbejder.
 Rughlaas, Johs., kularbejder.

M o s s :

Jensen, Carl, jerndreier.
 Hansen, Hans, handelsbejntner.
 Schreiner, J. K., adjunkt.
 Vik, N., ingeniør.
 Olsen, Rudolf, møllearbejder.
 Grimsrud, H., telefonarb.
 Olsen, Søren, mef. arbejder.
 Johansen, Carl, do.
 Vortad, H., møllearbejder.
 Stenerien, Otto, fabrikarbejder.

S a m a r :

Brændholen, G. H., maskinarb.
 Granerud, A., bygmester.
 Haglund, Johs., fuldmægtig.
 Helland, N., kobberlager.
 Hansen, Fr. arbejder.
 Kristianien, G., murer.
 Mariten, Jac., maskinarb.
 Riffelsen, A., maler.
 Olsen, Inga, husbestyrerinde.
 Stensrud, Edd., stomater.
 Døbne, Andr., farverivend.

Trondhjem:

Ribsfog, O. K., lærer.
 Brevig, Edvard, inekker.
 Buen, A., redaktør.
 Mauith, Ole, overfondstør.
 Schei, Bernt, imed.
 Scheflo, Alb, typograf.
 Valberg, Paul A., former.
 Eggen, Olaf, isoperiformand.
 Olsen, L. O., typograf.
 Lunde, Karl A., maskinist.
 Lars, Herman, mursvend.
 Alstad, Lars, istrædder.
 Sundod, Elias, inekker.
 Mørjand, Einar, pathusform.
 Johnsen, Hans, bogtrykker.
 Valberg, F. A., inekker.
 Kalvaa, Anton, arbeider.
 Hjulstad, Anton, forretningsf.
 Nøien, Augustia, fru.
 Næs, Anders J., fabrikarb.
 Rognes, O., former.
 Næs, Sigurd, do.
 Uffelberg, P. P., brandformand.
 Bergmann, Fr., typograf.
 Rinnan, Ole, gasværksarbeider

Smaalenenes amt.

Skjeberg:

Olsen, Johannes, Lilleborgen.
 Halvorsen, Johan.
 Andreassen, Halvor, Solberg.
 Larsen, Oskar, Stenholdt.
 Olsen, Edvard, Thorslund.
 Kristiansen, Karl, Ryngaard.

Lunde:

Moeslau, Albert, Alvim.
 Ringrød, Claus, Hafsundsgen.
 Martinsen, Edvard, Larris.
 Torgensen, Ar., Hafsundsgen.
 Wittelsen, Kristian, Alvim.
 Mogenen, Anton, Lunde.
 Amundsen, Edvard, —
 Ajeve, Kathinka, fru, —

Kraakerøy:

Johansen, Joh. Alb.
 Winger, Einar.
 Davidsen, Anton.
 Olsen, Johannes.
 Anderien, Nils.
 Pederjen, Oskar.

Borge:

Bergerjen, Johs., Selbak.
 Olsen, Johs., Vegby.

Olsen, Karl, Obn.
 Gunderjen, Kristian, Torp.

Glemminge:

Eberhardsen, Albert.
 Tronien, Marius.
 Petterjen, Johan.
 Andreassen, A. S.
 Borgerjen, K. J.
 Johansen, G. B.
 Johannesen, J. A.
 Anderjen, G. P. F.
 Olsen, K. M., Vestby.
 Kafariasjen, Emil.
 Johannejen, J. S.
 Larsen, Hans.
 Olsen, Ludvig.
 Olsen, A. L.

Torsnes:

Olassen, Anders, Holm.
 Johansen, Kristian, —
 Hanssen, Martin, Beel.

Aklim:

Bjørnaraa, Torgeir.
 Berg, Oluf.

Moss herred:

Hansen, Joh. P., bngmeister.
 Hansen, Sigurd, kjedelsmed.
 Flø, Johannes, lærer.
 Strogsvold, Anton, sagmeister.
 Andreassen, A., kontorchef.
 Grøndal, Petter, baker.
 Gregersen, A., telefonarbeider.
 Hansen, Harald, tobberlager.

Gidsberg:

Rønhaug, Anton.
 Næs, L. P.

Søndre Bergenhus amt.

Marstad:

Halvorsen, Gustav, tobaktsjp.
 Sletten, A., formand.
 Oliversen, W., sjenarbeider.
 Scheie, A. handelsmand.
 Esjerli, Karl, skipsbygger.
 Ohme, Nils, fabrikarbeider.
 Johnsen, Aksel, cigarjortorer.
 Olsen, Oluf, malersvend.
 Hagesæter, Halvor, bygningssm.
 Salbu, G., imed.

Gaus i Nordhordland
 (Ytre Arne):

Sultje, O., agent.
 Reigstad, W., arbeider.

Akføen:

Thomasjen, L.
 Anderjen, L.
 Engem, A.
 Halle, A.
 Ryngaard, G.
 Abrahamien, A.
 Johannejen, O.

Nedenes amt.

Diestad:

Gaarddal, Ole O., tømmermaaler.
 Gunderjen, Johs., replager.
 Tobiasjen, L., sliperarbeider.
 Erikten, Peder, do.
 Hansen, Ole, do.

Iveland:

Giland, Olaf, inekker.
 Dinkland, Hans, arbeider.
 Grøstland, Torgeje, elvformand.

Lister og Mandal.

Bennesla:

Næs, Olav.
 Nøsteland, A.
 Tønnejen, Andreas.
 Horverak, A.
 Almedal, Severin.
 Biksnes, Gunn.
 Augustsen, Hans.

Nordlands amt:

Dverberg:

Tenzen, Selius, jordbr. og fisker.
 Thune, Pvar, smed.

Gadsel:

Olsen, David, gaardbr.
 Larsen, Johan, fisker og gaardbr.
 Hansen, Gabriel, arb. og do.
 Nilsen, Oluf, fisker.

Farlsb. og Varviks amt.

Sande.

Johansen, Mathias.
 Henriksen, Kristen.
 Melby, Johan.

Kristofferien, Kristian.
 Oluffen, Anton.
 Bjerke, Severin.

Gillestad:

Msafer, Jon.
 Hanjen, Hans.

Hof:

Vollerud, Olaf, formær.
 Kristiansen, Karl Joh., dreier.
 Hoed, Anton O., formær.
 Anderien, Anders, jernb. mnd.

Skoger:

Petterien, Jørgen, jagarb.
 Fretheim, Th. S., sliperiarb.
 Olien, Karl, glaspufter.
 Olien, Karl, stavtjærer.
 Dahl, Johan, sliperiarb.
 Hanjen, Ole, fyrer.

Botne:

Solberg, Thorvald J., murer.
 Kristiansen, A., arb.
 Kristiansen, Alder, arb.

Sandherred:

Heimtnn, Lars.
 Hanjen, Jacob, Teien.
 Jakobien, Nils.
 Imndien, Anton.
 Petterjen, Josefine.

Kristians amt.

Jebnaker:

Johanien, Gudbrand.
 Vassen, Martin.
 Avale, A.
 Larien, P.
 Jahren, Jørgen.
 Hanjen, H.
 Dolengen, Iver.
 Hammerstad, M.
 Gjerde, Petter.

Bufteruds amt:

Rorderhov:

Stadum, M., skomaker.
 Tviberg, A. J., bruksarb.
 Pederjen, Levor, formand.
 Lien, Olaf, jernbanearb.
 Gundsjørrud, And., gaardbr.
 Olien, M., bruksarbeider.

Hang:

Ullern, Anders, handelsbetjent.
 Wart, Kr., arb.
 Westring, Joh., murer.
 Hanjen, H., sliperiarb.
 Heggen, Anders, sliperiarb.
 Kjennerud, Anders, do.

Modum:

Stedje, A. A.
 Vendixbn, J. A., arb.
 Bilstad, Torgrim.
 Vaarud, Mads.
 Michalsen, Broje.
 Tandberg, Anton.
 Nilfen, Einar.
 Sørenien, Karl.
 Kristiansen, Joh.
 Stenbro, Alfred.
 Fure, Petter.
 Silfen, Karl.

Redre Eker:

Orning, M. O., lærer.
 Ringh, Magnus Chr., cell. arb.
 Jensen, Anders, gaardbr.
 Anderien, Martin.
 Borgerien, Theodor.
 Olien, Steinh., jergeant.
 Friie, O., gaardbr.
 Moen, Jonas, stenhugger.
 Hoibal, Kristian.
 Simonsen, Sigvart, mekanifer.
 Muud, Even.

Øvre Eker:

Hanjen, Nils, sliperiarb.
 Bredeien, Joh., do.
 Netvedt, Edvard, veivogter.
 Andersson, Gunstein, kirkefanger.
 Hagstrøm, Emil.
 Holte, Kristoffer.
 Baalet, Jørgen.
 Sundhaugen, Kristoffer, tomt.

Frogner, Lier:

Hanjen, G., arb.
 Nilfen, Johan, brodfjører.
 Larien, B., inekker.
 Hanjen, Jens, jagarb.

Roken:

Roe, Karl.
 Olavien, Otto.
 Bohmer, Jahn.
 Poverud, Edd. J.
 Martinjen, Mai.

Kjeldstad, Joh. M.
 Sverrien, Th.
 Iverjen, Emil:

Gurum:

Vasse, Nils.
 Bjerketveit, M., lærer.
 Hanjen, Ludvig, arb.
 Sorli, Jens, maler.
 Gudbrandien, O., arb.
 Braathen, Karl, arb.
 Kristiansen, Joh., arb.

Init, Sandsvær:

Besjel, Grønvold, arb.
 Gulli, Hans, do.

S. Trondhjems amt.

Bjugn:

Stateng, Atto J., gaardbr.
 Nilfen, Nils Vorne, do.

Ørkedalen:

Balsnes, Martinus, handelsm.
 Biggen, Jens, arb.
 Langvik, Martin, do.
 Husby, Fredrit, do.

Roros:

Vassen, Eiten, mekanifer.
 Bufvold, Iver, grubearb.
 Guldal, Ola, lærer.
 Hosoien, Per, maler.
 Knudien, Frithj., mekanifer.
 Kvifne, Johan, inekker.
 Vangen, Anders, kirkefjører.
 Paulø, Ola, maskinpassjer.
 Tørrø, Lars, hyttearb.

Valen:

Staadal, Evend L., gaardbr.
 Vaarhus, Rasmus A., do.
 Kirthus, Lars O., grubearb.
 Vreen, Ole P., do.
 Omæs, Martin O., stationsberj.
 Drapmyrhaug, Jens O., gr. arb.
 Vaardiu, Peder B., do.
 Tammerjørrud, Anders, do.
 Kirthus, Anders E., do.
 Skogaas, Mons J., do.

Holtaalen:

Morken, Anders O., inekker.
 Lovaas, O. E., brotommermand.
 Sundt, A. A., broarbeider.

Støren:

Roe, Sivert Lud., agent.
 Bonebros, Ole G., gaardbr.
 Follstad, Arnt, korporal.
 Samien, Hans, frationsbetjent.
 Gunhildsen, Zahm, husmand.
 Bjerke, John, gaardbr.
 Kalstad, Lars A., arbeider.

Sorg:

Vynge, John A., arb.
 Midtomme, N., handelsmand.
 Lundemo, Halvor, arb.
 Steneth, Zahm, do.
 Lovaas, Sivert, do.
 Krogstad, Jens, baneformand.

Flaa:

Versbroen, Johan, snekker.
 Midtilla, Fredrik, arb.

Melhus:

Soberg, Ole F., imed.
 Kvaal, Gunnar, forretningsf.
 Flaaloffen, Arnt G., snekker.
 Behn, Erik J., træarbeider.

Buviken:

Mastad, Ludv., arbeider.
 Berg, Ole, do.
 Hammer, Ole D., do.
 Lie, Olaf, maskinist.
 Kvernberg, John, arb.

Kløbu:

Galieth, Ole, handelsmand.
 Bjerklimark, Ole D., snekker.
 Nervik, John, arb.
 Galden, J., skomater.

Strinden:

Alstad, Bertinius, fabrikarb.
 Underien, Kristian, fabrikmeister.
 Stubben, Anders, snekker.
 Lovaas, Marius, fabrikarb.
 Klune, Ludv., do.

Malvit:

Lovås, Hågen A., sjauer.
 Grønberg, Torsten J., sjauer.
 Kveberg, Anton A., tomtearb.
 Berg, Hans D., platearb.
 Lovaas, Bert V., handelsbetj.
 Sandberg, Jøer Berntsen, sjauer.

Bratsberg amt.

Giterdal:

Næset, John A., maler.
 Larsen, Bernh., fjobmand.
 Suierud, Andreas A., snekker.
 Bladsen, Ole G., arb.
 Staafjeld, Ole, arb.
 Sujerud, Leif, snekker.

Solum:

Baber, Thams, arb.
 Fjeld, Ole, landh.
 Jonien, Jon, mekaniker.
 Roe, Ole, sluevogter.
 Thoreien, Peder, do.
 Knutjen, Knut, imører.
 Samien, Bertrand, bokhandler.
 Bjærum, Karl, arb.
 Meierien, Even, paffer.
 Suttervig, Ole, siler.
 Johansen, Aug., arb.
 Abrahamsen, Hans, siler.
 Rasmussen, John, flaatemand.
 Olsen, Anders, arb.

„Social-Demokraten“'s regnskab for 1. halvjaar 1907.

Indtægt:		Udgift:	
Kassebeholdning pr. 1/1 . . .	259.95	Trykning . . .	11,680.00
Kontingent:		Papir	8,086.42
indenbys	13,410.00	Redaktionen . . .	7,472.06
utenbys	11,830.60	Ekspeditionen . .	3,241.66
Annoncementer . . .	16,148.29	Do. utenbys . . .	964.33
Løbsalg	1,070.50	Annonceprovision	1,147.98
	<hr/>	Buddøn	4,312.70
	42,459.39	Porto og fragt . .	2,155.93
		Husleie, lys og	
		renhold	830.37
		Ulcidenstrykn. og	
		bogb.arbeide . . .	180.05
		Telefonavgift . . .	80.00
		Revision	100.00
		Diverse	147.98
			<hr/>
			40,399.48
		Inventar	33.50
		Føljetonen	216.00
			<hr/>
			249.50
		Uddrag:	
		Trykkeriets konto	575.00
		Papirkonto	1,098.31
		Redaktionens kont.	150.00
			<hr/>
			1,823.31
		Kassebeholdning pr. 30/6 . . .	247.05
			<hr/>
	<hr/>		42,719.34
	42,719.34		<hr/>

Johan Gørsvad.

Revideret og fundet iorden.

K. Johansen.

Joh. Regnelli.

K. Knutsen.

„Social-Demokraten“'s regnskab for 2. halvår 1907.

Indtægt:		Utgift:	
Kasjebeholdning pr. 1/7 . . .	247.05	Trykning	13,630.00
Contingent:		Papir	10,609.40
indenbys	19,115.90	Redaktionen	7,666.19
utenbys	13,240.64	Ekspeditionen	3,416.98
Annoncemynter	18,882.13	Do. udenbys	1,375.25
Postalg	1,392.58	Annonceprovision	1,063.95
	<hr/>	Budlon	4,859.43
	52,631.25	Porto og fragt	2,576.41
		Susleie, lys og	
		renhold	968.66
		Afciendstrykn. og	
		botb.arbeide	149.75
		Telefonavgift	150.00
		Revisjon	140.00
		Diverse	313.29
			<hr/>
			46,919.31
		Flytningsomf.	119.52
		Inventar	314.30
		Føljetonen	188.00
			<hr/>
			621.82
		Afdrag:	
		Trykkeriets konto	2,585.00
		Papirkonto	296.00
		Redaktionens kont.	350.00
			<hr/>
			3,231.00
		Kasjebeholdning pr. 30/12	2,106.17
			<hr/>
			52,878.30
			<hr/>
			52,878.30

Aktiekapitalen (uforandret) = fr. 76,840.99.

Status pr. 31/12 1907.

Aktiva:	Passiva:
Avertisj.fordringer . 9,264.77	Arbejdernes aktietrykkeri 915.00
÷ herav usikre . 1,407.06	Formue 10,666.88
<hr/>	
7,857.71	
Inventar 1,797.80	
÷ 10 ⁰ / ₁₀ afskrivning 179.80	
<hr/>	
1,618.00	
Kasjebeholdning 2,106.17	
<hr/>	
11,581.88	
	<hr/>
	11,581.88

Johan Hørsrud.

Revideret og fundet i orden.

R. Johansen.

Joh. Regnøll.

R. T. Knutsen.

Det norske arbeiderpartis regnskap for 1907.

Indtægt:		Utgift:	
Kassebeholdn. i. j. o.	452.78	Repræsentation (Stuttgart)	762.41
Partifontingent	6,805.25	Det internationale bureau	146.20
Bidrag til agitationen, indtægt		Susleie	242.03
av 1. mai m. v.	1,724.38	Tryktsaker	26.00
Salg av brochurer	991.03	Landsstyremøte $\frac{9}{10}$	706.10
Uttat av Arbeiderbanken	150.00	Borto og kontoraker	264.45
		Agitation	3,460.68
		Trykning av brochurer	660.87
		Lønninger	1,997.50
		Midlertidigt utlaan	100.00
		Inventariefonto	429.56
		Den skand. arbeiderkongres	848.12
		Telefon	80.00
		Bidrag til Sagt. sangforening	100.00
		— = Arbeiderjangerst.	100.00
		Abonnement av partiblade	31.55
		Flytning, installasjon av lys, maling o. lign.	116.00
		Brandassurans	8.75
		Tilfældige utgifter	38.45
		Balance, kassebeholdning $\frac{31}{12}$	4.77
	<hr/>		<hr/>
	kr. 10,123.44		kr. 10,123.44

Beholdning pr. $\frac{1}{1}$ 1908:

Kassebeholdning	kr.	4.77
3 Arbeiderbanken	110.84	
+ renter for 1907	56.16	
	<hr/>	= 167.00
Beholdning av brochurer	=	1,390.18
Uttlaan	=	100.00
	<hr/>	
	kr.	1,661.95

Magnus Nilsen.

Martha Johnsrud.

Revideret og fundet i orden

P. A. Pettersen.

Joh. Regnøll.

Efter Kontingentsforhøielsen, der traadte ikraft 1. juli 1905, fordeles Kontingenten sig, ifølge paritætsens regnskaber, paa følgende maate:

	1905		1906		1907		1908
	2det halvbaar	1ste halvbaar	2det halvbaar	1ste halvbaar	1ste halvbaar	2det halvbaar	1ste halvbaar
2,500							Str. 2,477.45
2,400							Str. 2,377.35
2,300						Str. 2,231.30	
2,200							
2,100					Str. 2,048.10		
2,000		Str. 1,900.19					
1,900							
1,800							
1,700							
1,600					Str. 1,619.50		
1,500	Str. 1,401.86						
1,400		Str. 1,391.15					
1,300					Str. 1,369.80		
1,200							
1,100							
1,000							
900	Str. 813.31						
800							
700							
			Str. 5,688.69				
					Str. 6,805.25		

3 Kristiania
Utenfor Kristiania

Kortegnelje over kontingentindbetalingen for 1907.

(Medtat til 15/10 08).

Foreninger	1. kvartal 1907				2. kvartal 1907				3. kvartal 1907				4. kvartal 1907				Kalt betalt for 1907	Anm.	
	Medlemmer			Kont.	Medlemmer			Kont.	Medlemmer			Kont.	Medlemmer			Kont.			
	Stv.	Pr.	Tilf.		Stv.	Pr.	Tilf.		Stv.	Pr.	Tilf.		Stv.	Pr.	Tilf.				Stv.
I Kristiania.																			
Arbejderpartiets kvindesforbund . . .	310		310	31.00	420		420	42.00	485		485	48.50	618		618	61.80	183.30	Opført	
Vafervendenes forening		150	150	22.50		150	150	22.50		160	160	24.00		160	160	24.00	93.00		
Bazarhandlernes forening		16	14	30	3.70		13	13	26	3.25		13	13	26	3.25		10.20		
Bliffenlagernes —			60	60	9.00		70	70	10.50		70	70	10.50		75	75	11.25		41.25
Bokbinderforeningen	40	145	185	25.75	50	150	200	27.50	55	150	205	28.00	60	150	210	28.50	109.75		
Bollefm. & valsearb.s forening . . .		20	20	3.00		20	20	3.00		25	25	3.75		25	25	3.75	13.50		
Brolæggernes —		20	20	3.00		17	15	2.25		15	15	2.25		15	15	2.25	9.75		
Bryggearbejdernes —		84	84	12.60		84	84	12.60		84	84	12.60		104	104	15.60	53.40		
Brodfjórernes soc.-dem. —		15	15	2.25		20	20	3.00		20	20	3.00		20	20	3.00	11.25		
Bygde jern- & metalarb. —		125	125	18.75		125	125	18.75		150	150	22.50		150	150	22.50	82.50		
Bygningsjæfnernes —		60	60	9.00		60	60	9.00		65	65	9.75		70	70	10.50	38.25		
Bødkernes —		39	39	5.85		38	38	5.70		38	38	5.70		50	50	7.50	24.75		
Cigararbejdernes —	48	37	85	10.35	29	31	60	7.55	25	30	55	7.00	24	33	57	7.35	32.25		
Den kristelige sociale —	13	15	28	3.55	15	17	32	4.05	16	18	34	4.30	19	18	37	4.60	16.50		
Den socialdemokratiffe —		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50	18.00		
Dørve. & laaiearb. —		3	67	70	10.35	2	58	60	8.90	3	67	70	10.35	3	65	68	10.05		39.65
Eksporarbejdernes —	27	26	53	6.60	23	24	47	5.90	27	26	53	6.60	17	30	47	6.20	25.30		
Fabrikarbejdernes —		15	15	2.25		12	12	1.80		15	15	2.25		24	24	3.60	9.90		
Fagforeningernes musikforening . .		40	40	6.00		40	40	6.00		40	40	6.00		40	40	6.00	24.00		
Kristitarbejdernes forening		90	90	13.50		84	84	12.60		83	83	12.45		108	108	16.20	54.75		
Gasværksarbejdernes —		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50		80	80	12.00	25.50		
Hanstemafernes —		27	27	4.05		28	28	4.20		28	28	4.20		28	28	4.20	16.65		
Hvitgarvernes —		10	10	1.50		10	10	1.50		10	10	1.50		10	10	1.50	6.00		
Hvbleriarbejdernes —		106	106	15.90		95	95	14.25		120	120	18.00		200	200	30.00	78.15		
Instrumentm. & elektr. —		100	100	15.00		100	100	15.00		100	100	15.00		100	100	15.00	60.00		
Jerndreiernes —		460	460	69.00		486	486	72.90		500	500	75.00		510	510	76.50	293.40		
Jernbaneanl. arbejderforening . . .		7	7	1.05		12	12	1.80		8	8	1.20					4.05	Anl. opført.	
Kjørefartenes forening			48	48	7.20		48	48	7.20		48	48	7.20		110	110	16.50	16.50	Jndm. 27/10 07.
Kobberlagernes —			48	48	7.20		48	48	7.20		48	48	7.20		50	50	7.50	29.10	
Korfeftjærernes —		41	41	6.15		41	41	6.15		43	43	6.45		43	43	6.45	25.20		

Str.a	arbejderfamfund	85	321	416	57.65	16	135	151	21.85	19	139	158	22.75	103	290	393	53.80	156.05
	= øjre	100	100	15.00				60	9.00			60	9.00			60	9.00	42.00
	= baandfabriks arb. forening	10	3	13	1.45													1.45
	= vestre arbejderfamfund																	
	= formerforening		200	200	30.00			250	37.50			250	37.50	300	300	45.00	150.00	
	= hønneavlens arb. forening		109	109	16.35			56	8.40			54	8.10	59	59	8.85	25.35	
	= løstærbedernes forening							108	16.20			108	16.20	166	166	24.90	73.65	
	= rebflagerarbejdernes							16	31	47	6.25	14	30	44	5.90	39	5.35	17.50
	= soc.-dem. ungdomslag		11	11	1.65			11	1.65			11	1.65	20	20	3.00	7.95	
	= sporv.-bet. frit. forening		318	318	47.70			339	50.85			330	49.50	350	350	52.50	200.55	
	= yngre byggearb. forening		21	21	3.15			20	3.00			21	3.15	25	25	3.75	13.05	
	= Murmaterernes forening		200	200	30.00			550	82.50			550	82.50	300	300	45.00	240.00	
	= Metallerne		500	500	75.00			500	75.00			500	75.00	500	500	75.00	300.00	
	= Metalarbejdernes		145	145	21.75			145	21.75			145	21.75	150	150	22.50	87.75	
	= Modelsnitternes		100	100	15.00			100	15.00			100	15.00	100	100	15.00	60.00	
	= Murarbejdernes		92	92	13.80			106	16.15			125	18.75	120	120	18.00	66.45	
	= Murernes union		200	200	30.00			200	30.00			225	33.75	250	250	37.50	131.25	
	= Rydalen's mandl. arb. forening		92	92	13.80			116	17.40			116	17.40	70	70	10.50	59.10	
	= Modelsnitternes forening		150	150	22.50			150	22.50			160	24.00	180	180	27.00	96.00	
	= Platarbejdernes		500	500	75.00			550	82.50			560	84.00	550	550	82.50	324.00	
	= Røstbunden's socialistilag							100	15.00			100	15.00	100	100	15.00	45.00	
	= Kjøtæggerarbejdernes forening		45	45	6.75			45	6.75			45	6.75	45	45	6.75	27.00	
	= Sabelmaterernes		150	150	22.50			150	22.50			150	22.50	150	150	22.50	90.00	
	= Sagens soc.-dem. ungdomslag		15	15	3.75													3.75
	= Sangforeningen "Nød"		90	90	13.50			88	13.20			90	13.50	90	90	13.50	53.70	
	= Eidulfabriks arb. forening		50	50	7.50			75	11.25	20		80	14.00	25	100	17.50	50.25	
	= Sofafabrikarb. forening		100	100	15.00			110	16.50			110	16.50	110	110	16.50	64.50	
	= Søjlararb.		96	96	14.40			97	14.55			100	15.00	110	110	16.50	60.45	
	= Strøe- & naglearb. forening		150	150	22.50			150	22.50			150	22.50	150	150	22.50	90.00	
	= Strøderbedernes		270	270	40.50			275	41.25			275	41.25	275	275	41.25	164.25	
	= Smedenes		23	23	3.45			18	2.70			20	3.00	24	24	3.60	12.75	
	= Socialistklub "Vorbyrg"		64	64	9.60			64	9.60			63	9.45	76	70	10.50	39.15	
	= Spisserarbejdernes forening		28	28	4.20			28	4.20			29	4.35	29	29	4.35	17.10	
	= Sporvognsreparat.		30	30	4.50			28	4.20			50	7.50	23	23	3.45	19.65	
	= Eidulfabriks fb. arb. forening		31	31	2.10			30	3.00	26		26	2.60	17	17	1.70	9.40	
	= Sten-, jord- & cementarb. forening		80	80	12.00			80	12.00			80	12.00	100	100	15.00	51.00	
	= Støperiarbejdernes forening		45	45	6.75			65	9.75			59	8.85	55	55	6.75	25.35	
	= Støperiarbejdernes forening		25	25	50	6.25		27	23	30		25	55	30	25	6.75	25.90	
	= Støperiarbejdernes		20	20	3.00			20	3.00			20	3.00	20	20	3.00	12.00	
	= Sømarb. fælles fagforening																	
	Døtterses	633	624	6357	965.90	641	6734	7375	1074.20	733	6936	7669	1113.70	926	7258	8184	1181.30	4365.10

Sedm. 1/7 07
— 1/6 07

Delbis frit

(Sedm. 1/2 07
uttm. 28/1 08

	125	125	12.50	10 124	134	12.90	10 131	141	13.60	39.00
v. iund arbeiderparti										39.00
Karvit arbeiderparti										14.90
Gullehammer loc.-dem. forening	37	37	3.70	36	36	3.60	39	39	3.90	87.50
Mois arbeiderparti	200	200	20.00	225	225	22.50	225	225	22.50	2.40
Murernes forening, Sandefjord	6	6	0.60	6	6	0.60	6	6	0.60	111.05
Karvit arbeiderparti	46	169	215	19.20	27	208	235	22.15	50	300
Aedenes amts arbeiderparti										37.20
M. O. Berdandi	20	14	34	2.40	30	54	84	6.90	6	21
Nordlands amts arbeiderparti										2.40
M. Trondhj.	70	387	457	42.20	65	434	499	46.65	51	441
Sandefjord arbeideramfund										492
Carpsborg arbeiderparti	80	80	8.00	80	80	8.00	80	80	8.00	32.00
Sfoger freds	990	990	99.00	1020	1020	102.00				201.00
Smalenes amts	245	245	24.50	299	299	29.90	266	266	26.60	96.30
S. Bergenhus										80.00
Stavanger	200	200	20.00	200	200	20.00	200	200	20.00	36.40
S. Gatten loc.-dem. fredsforening	14	84	98	9.10	14	84	98	9.10	15	83
Trondhjens arbeiderparti										99
Tromsø loc.-dem. forening										9.15
Tromsø amts arbeiderparti										25
Tonsberg loc.-dem. forening	17	17	1.70	20	20	2.00	25	25	2.50	8.20
Utrundelagens arbeiderparti	131	932	1063	99.75	131	932	1063	99.75	153	1066
Garde arbeider- & fiskeforening										1249
Sif arbeiderparti	1	20	21	2.05	22	22	2.20	22	2.20	416.50
	318	5573	5891	573.20	352	6081	7023	685.70	848	5494
										582
										885
										5749
										6134
										594.15
										2419.55

Tilfammen

Betalt addrag

